

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU

RAPORU

ARALIK 2008

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
GRAFİK LİSTESİ	ii
KUTU LİSTESİ	iii
KISALTMA LİSTESİ	iv
GİRİŞ	1
GENEL DEĞERLENDİRME	2
I. DOĞRUDAN YATIRIMLAR	8
I.1. Yurtdışında Doğrudan Yatırımlar	8
I.2. Yurtiçinde Doğrudan Yatırımlar	9
I.2.1. Sermaye	9
I.2.2. Diğer Sermaye	13
II. PORTFÖY YATIRIMLARI	14
II.1. Varlıklar	14
II.2. Yükümlülükler	15
II.2.1. Hisse senetleri	17
II.2.2. Borç senetleri	17
III. DİĞER YATIRIMLAR	18
III.1. Ticari Krediler	18
III.1.1. Varlıklar	19
III.1.2. Yükümlülükler	19
III.2. Krediler	19
III.2.1. Varlıklar	19
III.2.2. Yükümlülükler	19
III.2.2.1. Genel Hükümet	23
III.2.2.2. Merkez Bankası	23
III.2.2.3. Bankalar	24
III.2.2.4. Diğer Sektörler	27
III.2.2.4.1. Uzun Vadeli Krediler	27
III.2.2.4.2. Kısa Vadeli Krediler	32
III.3. Mevduatlar	32
III.3.1. Varlıklar	32
III.3.1.1. Bankalar	32
III.3.1.2. Diğer Sektörler	32
III.3.2. Yükümlülükler	32
III.3.2.1. Merkez Bankası	32
III.3.2.2. Bankalar	32
III.4. Diğer Varlıklar	33
IV. RESMİ REZERV VARLIKLARI	33
EK TABLOLAR	34

GRAFİK LİSTESİ

- Grafik I - Uluslararası Yatırım Pozisyonu/GSYH (%)**
- Grafik II- Varlıklar ve Yükümlülüklerin Kompozisyonu, 2007**
- Grafik III- Varlıklar ve Yükümlülüklerin Kompozisyonu, 2008**
- Grafik IV- Yatırım Ayrımında Varlıklar**
- Grafik V- Yatırım Ayrımında Yükümlülükler**
- Grafik VI- Yurtdışında Doğrudan Yatırımlar-Sektörel Dağılım**
- Grafik VII- Yurtiçinde Doğrudan Yatırımlar-Sektörel Dağılım**
- Grafik VIII- Türkiye’de Finansal Kuruluşlara Yapılan Yatırımın Kompozisyonu**
- Grafik IX- Türkiye’deki Doğrudan Yatırımların Ülke Ayrımında Dağılımı**
- Grafik X- Avrupa Birliği’ne Üye Ülkelerin 2008 Yılı Doğrudan Yatırımlarının Coğrafi Dağılımı**
- Grafik XI- Yurtdışında Yapılan Portföy Yatırımlarının Sektörel Kompozisyonu**
- Grafik XII- Portföy Yatırımları/Yükümlülükler-Enstrüman Dağılımı**
- Grafik XIII- Krediler-Borçlu Dağılımı (Yükümlülükler)**
- Grafik XIV- Krediler-Borçlu Ayrımında Vade Yapısı (Yükümlülükler)**
- Grafik XV- Özel Bankaların Uzun Vadeli Kredilerinin Faiz Yapısı**
- Grafik XVI- Diğer Sektör-Özel/Uzun Vadeli Krediler Faiz Yapısı**
- Grafik XVII- Resmi Rezervlerin Kompozisyonu**

KUTU LİSTESİ

- Kutu I- Uluslararası Yatırım Pozisyonunun Kapsamı**
- Kutu II- Dışa Açıklık Oranı**
- Kutu III- OECD Doğrudan Yatırımlar Referans Tanımı 4.El Kitabı**
- Kutu IV- Uluslararası Para Fonu (IMF) Tarafından Düzenlenecek Olan Eşgüdümlü Doğrudan Yatırım Anketi**
- Kutu V- Global Doğrudan Yatırım Akımlarına Finansal Krizin Etkisinin Değerlendirilmesi**
- Kutu VI- IMF Eşgüdümlü Portföy Yatırım Anketi-Varlıklar, 2007**
- Kutu VII- Seçilmiş Borsa Endeksleri, Yıl Sonu Kapanış Değerleri**
- Kutu VIII- IMF Eşgüdümlü Portföy Yatırım Anketi-Yükümlülükler, 2007**
- Kutu IX- Seçilmiş Dış Borç Göstergeleri**
- Kutu X- Seçilmiş Ülkelerin Sektörlere ve Enstrümana göre Toplam Dış Borç Stoku**

KISALTMA LİSTESİ

AB: Avrupa Birliği

BIS: Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank for International Settlements)

DİBS: Devlet İç Borçlanma Senetleri

GSYH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

Hazine: T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı

IFS: Uluslararası Para Fonu Finansal İstatistikleri

IMF: Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)

İMKB: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası

KMDTH: Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları

Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.

MKK: Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.

OECD: İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (Organisation for Economic Co-operation and Development)

SDDS: Uluslararası Para Fonu Özel Veri Yayımlama Standartları

TÜİK: T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu

UNCTAD: Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü

UYP: Uluslararası Yatırım Pozisyonu

GİRİŞ

Türkiye'nin yurtdışı varlık ve yükümlülüklerinin belli bir tarih itibarıyla stok değerini gösteren Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP), 1996 yılından itibaren derlenmeye başlanmıştır. 2000 yılında varlık ve yükümlülük kalemlerine doğrudan yatırım ve 2001 yılında varlık kalemine Türkiye'nin yurtdışı portföy yatırım stok rakamlarının eklenmesi ile UYP, varlıklarda; portföy yatırımları, doğrudan yatırımlar, diğer yatırımlar, rezerv varlıklar, yükümlülüklerde ise doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlar ana kalemlerinden oluşacak şekilde yıllık ve gösterge niteliğinde aylık dönemlerde yayınlanmaktadır. Tablonun başlıca veri kaynaklarını, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı (Hazine), T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB), Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (MKK), Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. (Merkez Bankası) kayıtları, Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund-IMF) ve Uluslararası Ödemeler Bankası'nın (Bank for International Settlements-BIS) ilgili istatistiki çalışmaları ile bankaların gerek kendi gerekse müşterilerinin işlemleriyle ilgili bildirimleri ve firmalardan beyan esasına dayalı olarak sağlanan veriler teşkil etmektedir.

Kutu I

Uluslararası Yatırım Pozisyonunun Kapsamı

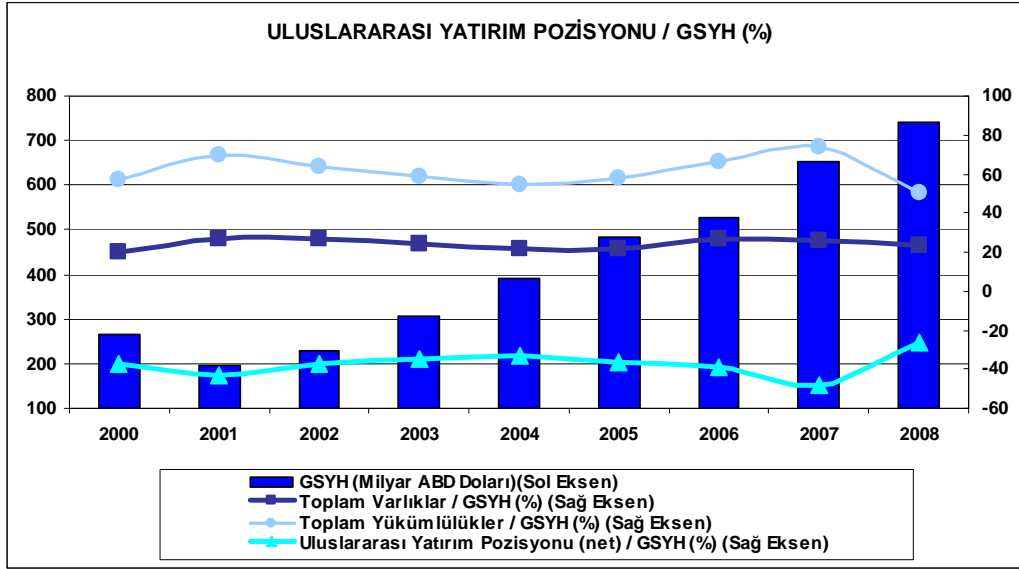
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, ülkenin yurtdışı varlık ve yükümlülüklerinin belirli bir tarih itibarıyla stok değerini göstermektedir. UYP, ödemeler dengesi istatistiklerinin doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları, diğer yatırımlar ve rezervleri kapsayan finansal hesaplarındaki dönemsel gelişmeleri içerdiğinden sözkonusu istatistiklerle doğrudan bağlantılıdır. Her dönem, dönem sonundaki piyasa değerleri ve kurlarıyla değerlendirilmekte, dolayısıyla varlık ve yükümlülük kalemleri, bir dönem öncesine göre ödemeler dengesi finans hesaplarındaki akım rakamları ile iki dönem arasındaki piyasa değeri ve kur farklarından oluşmaktadır. UYP'nin değer ve kur farkı değişimlerini bünyesinde barındırması, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) gibi diğer makro ekonomik göstergelerle karşılaştırılabilmesine olanak sağlamaktadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bu bölümde yapılan değerlendirmeler, küresel finansal krizin etkilerini de dikkate alarak Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) 2007 yıl sonu verileri ile 2008 yıl sonu verilerinin değerlendirmesini içermektedir.

UYP tablosunda, 2008 yılı sonunda Türkiye'nin yurtdışı varlıkları 176,3 milyar ABD doları, yükümlülükleri ise 373,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş, sözkonusu tutarlar Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYH) yüzde 23,8'ini ve yüzde 50,4'ünü oluşturmuştur. 2007 yıl sonunda sözkonusu tutarlar 167,4 milyar ABD doları (GSYH'ye oranı yüzde 25,6) ve 482,2 milyar ABD doları (GSYH'ye oranı yüzde 73,9) olmuştur.

Grafik I

2007 yılı sonunda - 314,8 milyar ABD doları olan ve Türkiye'nin yurtdışı varlıkları ile yurtdışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net UYP, 2008 yılı sonunda 108,6 milyar ABD doları tutarında net yükümlülük azalışıyla - 197,3 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu azalışta, varlıkların 8,9 milyar ABD doları artması ile yükümlülüklerin 108,6 milyar ABD doları azalışı etken olmuştur. 2007 yılının son çeyreğinde başlayan, 2008 yılının ikinci yarısında başta ABD'de olmak üzere bazı büyük mali kuruluşların iflas etmesiyle derinlik ve yaygınlık kazanan küresel finansal krizin, Türkiye'nin yurtdışı varlık ve yükümlülüklerinin belli bir tarih itibarıyla stok değerini gösteren UYP'nin ana kalemleri olan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları, diğer yatırımlar ve rezerv varlıkları üzerinde de etkileri olmuştur.

2001 yılından itibaren net UYP'nin GSYH'ye oranlarındaki gelişim izlendiğinde, söz konusu oranda 2004 yılına kadar azalan, 2004 yılından 2007 yılına kadar artan, 2008 yıl sonu ise yükümlülük azalışı nedeniyle tekrar azalan bir seyir izlenmiştir. Özellikle yükümlülüklerin GSYH'ye oranında 2007 yılında yüzde 73,9'dan 2008 yıl sonu yüzde 50,4'e düşüş küresel krizin etkilerini yansıtmaları açısından dikkat çekicidir.

2008 yıl sonu itibarıyla ise özellikle yabancı sermaye ve menkul kıymet yükümlülük kalemlerinde küresel krizin etkisiyle ortaya çıkan azalış, söz konusu farkın görece olarak azalmasına yol açmıştır. Bu azalışın akım, değer ve kur farkı ayrıntıları ileride ilgili bölümlerde ele alınacaktır.

(Cari değerler) (Milyon ABD Doları)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
UYP (Net)	-98.651	-84.730	-85.446	-105.874	-127.840	-174.842
Varlıklar	53.193	52.218	62.270	73.713	86.012	105.871
Yükümlülükler	151.844	136.948	147.716	179.587	213.852	280.713
GSYH (Milyon ABD Doları)	265.384	196.736	230.494	304.901	390.387	481.497
Dışa Açıklık Oranı (%)	77,3	96,2	91,1	83,1	76,8	80,3
UYP (net)/GSYH (%)	-37,2	-43,1	-37,1	-34,7	-32,7	-36,3
Top.Var./GSYH (%)	20,0	26,5	27,0	24,2	22,0	22,0
Top.Yük./GSYH (%)	57,2	69,6	64,1	58,9	54,8	58,3
(Cari değerler) (Milyon ABD Doları)	2006	2007	2008			
UYP (Net)	-206.650	-314.775	-197.258			
Varlıklar	142.471	167.408	176.317			
Yükümlülükler	349.121	482.183	373.575			
GSYH (Milyon ABD doları)	526.429	652.728	741.792			
Dışa Açıklık Oranı (%)	93,4	99,5	74,1			
UYP (net)/GSYH (%)	-39,3	-48,2	-26,6			
Top.Var./GSYH (%)	27,1	25,6	23,8			
Top.Yük./GSYH (%)	66,3	73,9	50,4			

IMF'nin Uluslararası Finansal İstatistikleri (IFS) ile Özel Veri Yayımlama Standartları (SDDS) Veri Tabanı'ndan derlenen onbir gelişmekte olan ülkenin 2007 ve 2008 yıl sonları itibarıyla UYP verileri ile dışa açıklık oranını (Kutu II) gösterir aşağıdaki Tablo'ya göre; seçilen ülkeler arasında Singapur (GSYH'ye oranı yüzde 76), Arjantin'in (GSYH'ye oranı yüzde 18), Malezya (GSYH'ye oranı yüzde 17) ve Rusya (GSYH'ye oranı yüzde 15) varlıklarının yükümlülüklerini aştığı görülmektedir. Türkiye'nin de içinde bulunduğu diğer ülkelerin yükümlülükleri varlıklarından büyüktür. İkinci grup ülkeler içinde net UYP/GSYH oranı en düşük ülke Hindistan (GSYH'ye oranı eksi yüzde 5), en yüksek ülke Macaristan (GSYH'ye oranı eksi yüzde 102) olarak yer almaktadır. Dışa açıklık oranı en yüksek ve en düşük ülkeler sırasıyla, Singapur (GSYH'ye oranı yüzde 668) ve Hindistan (GSYH'ye oranı yüzde 65) olmuştur. Türkiye'nin Net UYP/GSYH oranı 2007 yılında eksi yüzde 48 iken, 2008 yılında oran eksi yüzde 27'ye düşmüş, dışa açıklık oranı ise 2007 yılında yüzde 99,5 iken, 2008 yıl sonunda yüzde 74,1'e düşmüştür. Türkiye, gerek net UYP/GSYH oranı gerekse dışa açıklık oranı itibarıyla, seçilen gelişmekte olan ülkelerle karşılaştırıldığında ortalama değerlere sahiptir.

2008 yılının özellikle son çeyreğinde derinlik ve yaygınlık kazanan küresel krizin de etkisiyle seçilen ülkelerin, Macaristan dışında, dışa açıklık oranlarının 2008 yıl sonu itibarıyla düştüğü gözlenmektedir. Macaristan'ın

yükümlüklerindeki 2007 yıl sonuna göre yüksek artışın, hem UYP'nin GSYH'ye oranı hem de dışa açıklık oranı artışında etken olduğu görülmektedir.

Gelişmekte Olan Ülkelerin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) ve Dışa Açıklık Oranı, (Milyar ABD Doları, 2007 ve 2008 yıl sonu itibarıyla)

Ülkeler	Varlık		Yükümlülük		UYP(Net)		UYP(Net)/GSYH(%)		Dışa Açıklık Oranı(%)	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Arjantin	205	215	168	157	37	59	14	18	142	113
Brezilya	370	413	939	692	-569	-279	-43	-18	98	70
Çek Cumhuriyeti	116	118	184	201	-69	-83	-39	-38	172	147
Güney Afrika	215	159	283	209	-68	-50	-24	-18	176	133
Güney Kore	588	491	820	602	-232	-110	-24	-12	145	118
Hindistan*	331	358	408	420	-77	-62	-7	-5	65	65
Macaristan**	267	296	402	448	-135	-152	-98	-102	484	501
Meksika	219	234	612	601	-393	-367	-38	-34	81	77
Malezya	225	222	230	183	-6	39	-3	17	249	183
Rusya	1.099	1.010	1.226	756	-127	254	-10	15	180	105
Singapur	880	958	725	763	155	195	96	76	995	668
Türkiye	167	176	482	374	-315	-197	-48	-27	99,5	74

* Eylül-2008 sonu itibarıyla

** Macaristan Merkez Bankası ile Macaristan Merkezi İstatistik Ofisi verilerinden hesaplanmıştır.

Kaynak: IMF Uluslararası Finansal İstatistikleri (IFS), Mart-2009 ve IMF Özel Veri Yayımlama Standartları (SDDS) Veri Tabanı

Kutu II

Dışa Açıklık Oranı

“Dışa açıklık oranı”, bir ekonominin **dış dünya/diğer ekonomiler ile ticari ve finansal ilişkisinin derecesi** şeklinde tanımlanmaktadır. Literatürde genel kabul görmüş tek bir oran veya formül bulunmamakta; bu oran, yapılan çalışmanın içerik ve amacına uygun olarak, farklı ekonomik göstergeler kullanılarak hesaplanmaktadır.

“**Ticari dışa açıklık**”, bir ülkenin ihracat (X) ve ithalat (M) toplamının diğer bir ifade ile toplam dış ticaret hacminin ülke Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'sına (GSYH) oranı olarak tanımlanmaktadır. Kısaca, “**Ticari dışa açıklık oranı**”; $(X+M)/GSYH$ şeklinde formüle edilmektedir.

“**Finansal dışa açıklık**” ise, bir ülkenin dış dünya ile finansal ilişkisinin sonucunda ortaya çıkan dış varlık ve yükümlülük toplamının ülke GSYH'sına oranı olarak ifade edilmektedir. Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) hacminin bir göstergesi olarak seçilen ve UYP'nin ana kalemleri olan Varlıklar ve Yükümlülükler toplamı sözkonusu oranın hesaplanmasında yer almaktadır. Özetle, “**Finansal dışa açıklık oranı**”; $(Varlıklar + Yükümlülükler) / GSYH$ şeklinde formüle edilmektedir.

Oranın, rakamsal gösterim şekline göre, **1 veya yüzde cinsinden 100'den büyük** olması, kullanılan yöntemle göre dış ticaret hacmi veya dış varlık ve yükümlülük toplamının milli gelirden yüksek; **1 veya yüzde cinsinden 100'den küçük** olması ise aynı toplamın milli gelirden düşük olduğunu göstermektedir.

Konuya ilişkin çalışmalarda, **ülke karşılaştırmaları** ve analizler yapmak için her iki oran da sıklıkla kullanılmaktadır.

Kaynak: Frederic Lambert, Laurent Paul, “The International Investment Position: Measurement Aspects and Usefulness for Monetary Policy and Financial Stability Issues”, Fifteenth Meeting of the IMF Committee on Balance of Payments Statistics Canberra, Australia, October 21–25, 2002, BOPCOM-02/74, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2002/02-74.pdf>

2007 ile 2008 arasında varlık ve yükümlülük kalemlerindeki değişiklikler incelendiğinde; varlık kalemlerindeki değişimde, yurtdışındaki doğrudan yatırımlardaki 1,7 milyar ABD doları, bankaların mevduatlarındaki 8,6 milyar ABD dolarlık artış ile diğer sektörün yurtdışındaki mevduatlarındaki 2,7 milyar ABD dolarlık yükseliş ile resmi rezerv varlıklarındaki 2,2 milyar ABD doları azalış başlıca etken olurken; yükümlülük kalemlerindeki değişimde, yurtiçindeki doğrudan yatırımların 84,1 milyar ABD doları, portföy yatırım yükümlülüklerinin 51,8 milyar ABD doları azalışı, esas olarak diğer sektör kredilerini içeren diğer yatırım kaleminden kaynaklanan yükümlülüklerin 27,3 milyar ABD doları artmasının etkili olduğu gözlenmektedir (Tablo I).

UYP'yi oluşturan sektörler açısından 2007 ile 2008 karşılaştırması ise aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Tablodan da görüldüğü gibi, 2008 yılında net UYP'deki en yüksek azalış, yükümlülük kalemlerindeki özellikle de diğer sektörlerdeki düşüşten kaynaklanmıştır.

(Milyon ABD Doları)	2007	2008	Değişim Miktar	Değişim %
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, Net	-314.775	-197.258	-117.517	-37,3
Genel Hükümet (Net UYP)	-85.675	-78.159	-7.516	-8,8
Merkez Bankası (Net UYP)	62.151	62.266	115	0,2
Bankacılık Sektörü (Net UYP)	-48.586	-26.299	-22.287	-45,9
Diğer Sektörler (Net UYP)	-242.665	-155.066	-87.599	-36,1

Genel Hükümet'in net yükümlülüklerinde 2008 yılında meydana gelen yaklaşık yüzde 8,8 oranındaki azalış, ağırlıklı olarak yurtdışı yerleşiklerin portföylerinde buldukları Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) stokunun 32,2 milyar ABD dolarından 20,4 milyar ABD dolarına düşmesinden kaynaklanmıştır (Tablo II).

Merkez Bankası'nın varlık ve yükümlülük kalemleri incelendiğinde; esas olarak varlıkların 2008 yıl sonu itibarıyla 74,2 milyar ABD dolarına ulaşan ve yüzde 89,9'sı menkul kıymetlerden oluşan rezerv varlıklardan, yükümlülüklerin ise 13,5 milyar ABD doları düzeyindeki "Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesapları"ndan (KMDTH) oluştuğu ve incelenen tüm sektörler içinde sadece Merkez Bankası'nın varlıklarının yükümlülüklerini aştığı görülmektedir (Tablo III).

Bankaların en önemli varlık kalemi mevduatlardan oluşan yurtdışı muhabirlerindeki döviz varlıkları, 2008 yılında yüzde 26,9 oranında artarak 40,4 milyar ABD dolarına ulaşmış, bankaların portföylerindeki yurtdışı ihraçlı borç senetleri ise yüzde 5,6'lık bir artışla 1,5 milyar ABD doları seviyesine çıkmıştır. Bankaların yükümlülükleri incelendiğinde ise, yurtdışından kullanılan kredilerin, ağırlığı uzun vadeli olmak üzere 39,1 milyar ABD dolarından 40,1 milyar ABD dolarına ulaştığı, diğer taraftan yurtdışında yerleşiklerin bankalardaki mevduatlarının ise 10,8 milyar ABD dolarından 15,3 milyar ABD dolarına yükseldiği gözlenmektedir. Son yıllarda gözlenen yabancı alımlarının da etkisiyle 2007 yılında 35,8 milyar ABD dolarına ulaşan bankalardaki doğrudan yatırımların stok değeri 2008 yıl sonunda 16,8 milyar ABD dolarına düşmüştür. Sözkonusu gelişmeler 2008

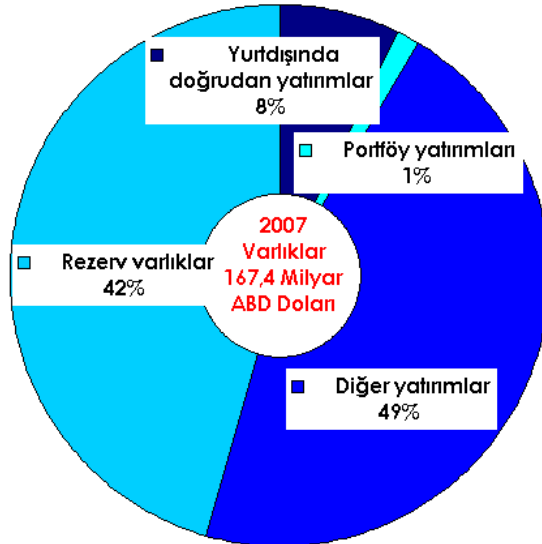
yıl sonunda bir önceki yıl sonuna göre yükümlülüklerde azalışa neden olmuştur (Tablo IV).

Diğer sektörlerin yükümlüklerinde 2008 yılında hızlı bir düşüş göze çarpmaktadır. Diğer sektörlerin en önemli yükümlülük kalemleri yurtdışında yerleşik kişilerin Türkiye'deki doğrudan yatırımları ile yurtdışından kullanılan ticari ve nakit kredilerden oluşan diğer yatırımlardır. Söz konusu kalemler 2008 yılında sırasıyla yüzde 55,1 oranında azalışla 118,2 milyar ABD dolarından 53,1 milyar ABD dolarına ve yüzde 18,6 artışla 111,9 milyar ABD dolarından 132,7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Yurtdışında yerleşik kişilerin Türkiye'deki portföy yatırımları ise küresel finans krizi sürecinde İMKB'de işlem gören hisse senetlerinin değer kayıplarına paralel olarak yüzde 63,9 oranında azalarak 64,2 milyar ABD dolarından 23,2 milyar ABD dolarına düşmüştür (Tablo V).

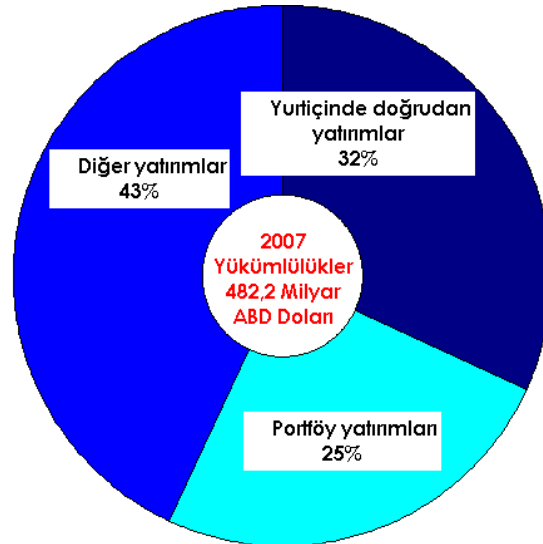
Global finansal kriz sonrasında, UYP'nin varlık yapısında 2007 ve 2008 yılları arasında bir değişiklik oluşmadığı, (Grafik II/a, III/a), ancak söz konusu iki yıl arasında yükümlülüklerde doğrudan yatırımlar ve portföy yatırımları aleyhine, diğer yatırımlar lehine bir değişim olduğu gözlenmektedir (Grafik II/b, III/b). Borsaya üye şirketlerin piyasa değerlerindeki yüksek tutarlı düşüşler, hem doğrudan yatırımlar stokunun hem de portföy yatırımlarının değer kaybında payı olan önemli unsurlardandır.

Varlıklar ve Yükümlülüklerin Kompozisyonu, 2007

Grafik II/a

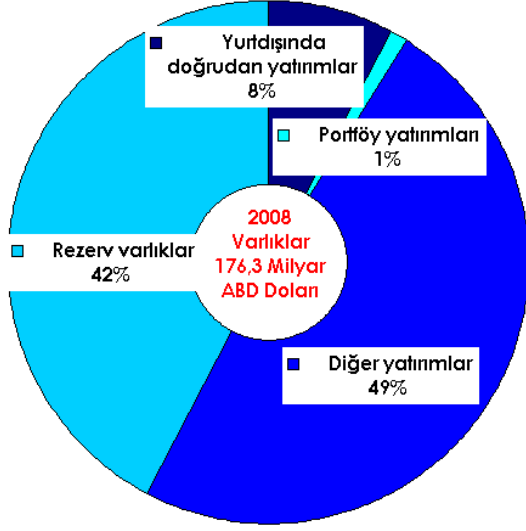

Grafik II/b

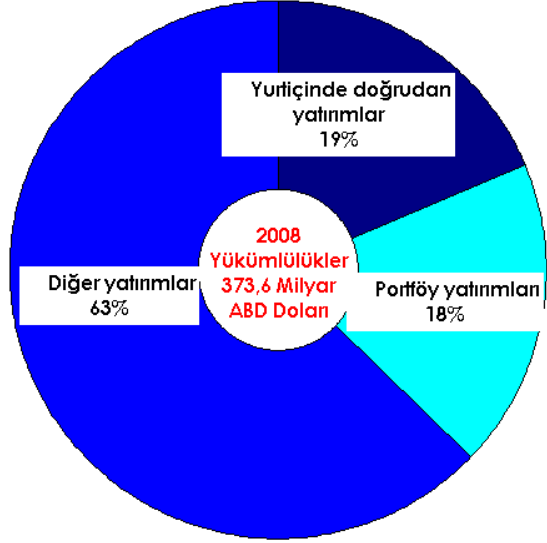

Varlıklar ve Yükümlülüklerin Kompozisyonu, 2008

Grafik III/a

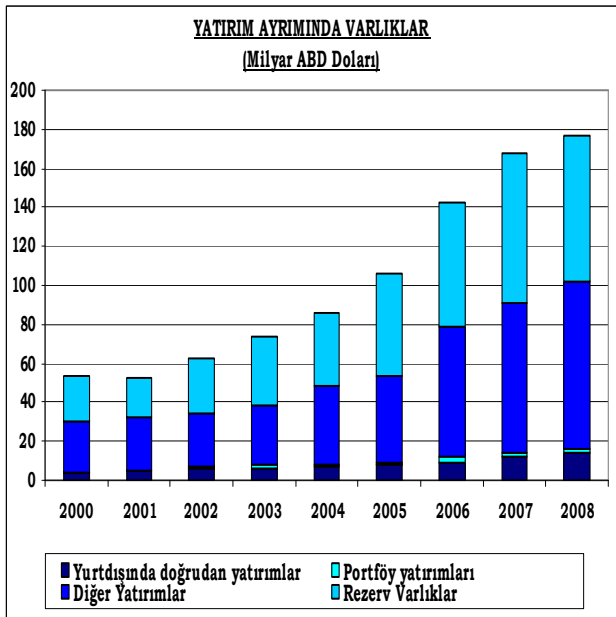

Grafik III/b

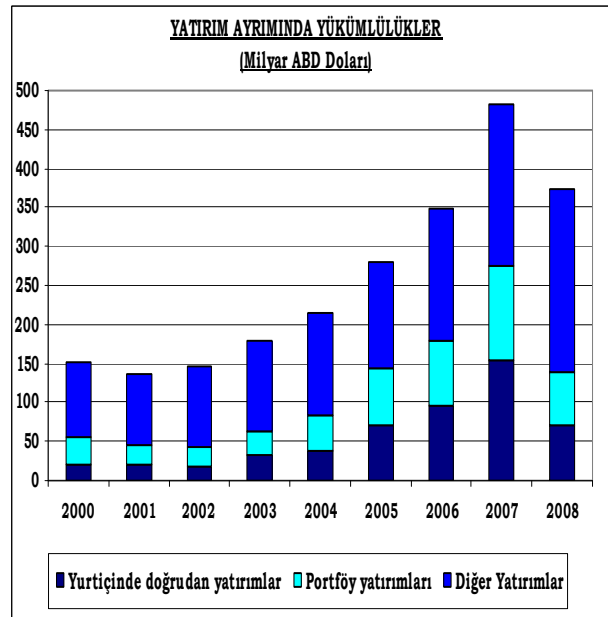

UYP yatırımlar ayırımında incelendiğinde; özellikle 2005 yılından itibaren hızlanan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlarda yükümlülük artışının 2007'ye kadar devam ettiği, 2008 yılında ise diğer yatırımlar hariç doğrudan yatırımlar ile portföy yatırımları kalemleri yükümlülüklerinin azaldığı gözlenmektedir. Bu gelişmeler sonucunda, 2008 yılı toplam yükümlülükleri global finansal krizin de etkisiyle yüzde 22,5'lik azalışla 2007 yılı değerinden 108,6 milyar ABD doları daha düşük, 2006 yılı değerine göre ise yüzde 7'lik artışla 24,5 milyar ABD doları daha yüksek bir düzeyde gerçekleşmiştir (Grafik IV, V ve Tablo VI).

Grafik IV

Grafik V

I. DOĞRUDAN YATIRIMLAR

I.1. Yurtdışında Doğrudan Yatırımlar

Yurtiçinde yerleşiklerin yurtdışında yaptıkları yatırımların 2007 yıl sonu stoku 12,2 milyar ABD dolarından yüzde 13,6 oranındaki artışla 2008 yıl sonunda 13,9 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Bu tutarın 2,2 milyar ABD dolarlık kısmını Türkiye’de yerleşik mali aracı kuruluşların, 11,7 milyar ABD dolarlık bölümünü ise diğer sektörlerin yurtdışındaki doğrudan yatırımları oluşturmaktadır.

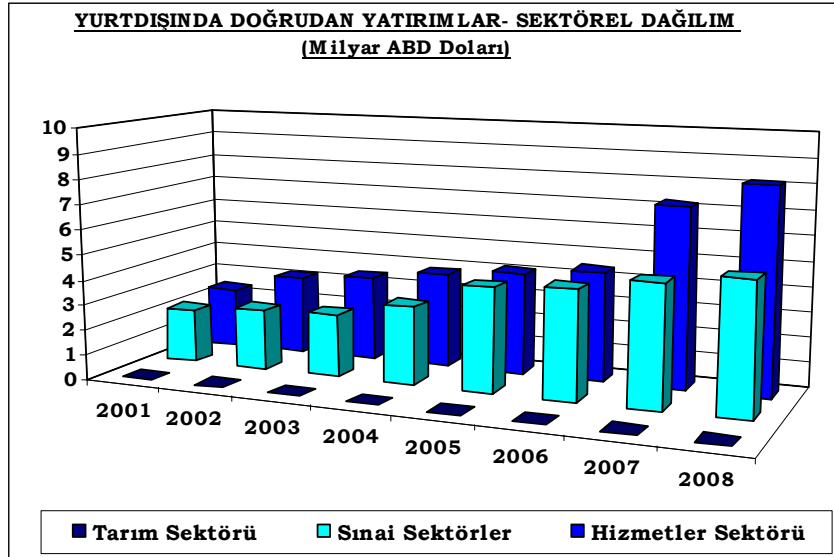
Kutu III

OECD Doğrudan Yatırımlar Referans Tanımı 4. El Kitabı- (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-4th Edition (BMD4))

Doğrudan yatırım istatistiklerinin derlenmesinde kullanılmak üzere OECD bünyesinde 2004 yılında başlayan bir önceki El Kitabı’nın revize edilmesi çalışmaları, 2008 yılında tamamlanarak OECD “Yatırım Komitesi-Investment Committee” tarafından kabul edilmiş ve OECD Konseyince onaylanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. <http://www.oecd.org/dataoecd/26/50/40193734.pdf>

OECD’ye üye ülkeler kadar üye olmayan ülkelerin veri derleyen birimleri tarafından da doğrudan yatırım istatistiklerine ilişkin standartların uygulanması açısından önemli bir kaynak olan BMD4, önümüzdeki yıllarda kullanıcılara satın alma ve birleşmeler (mergers and acquisitions), özel amaçlı şirketlerin (special purpose entities) doğrudan yatırım istatistiklerine etkisi, doğrudan yatırımın nihai yatırımcı ülkeye (ultimate investing country) göre sınıflandırılması gibi konularda daha detaylı bilgi sunulmasına olanak sağlayacaktır.

Grafik VI

Yurtdışındaki doğrudan yatırımların 2008 yıl sonunda 8,9 milyar ABD doları tutarındaki kısmı AB ülkelerini de içeren Avrupa ülkelerine, 4,3 milyar ABD dolarlık kısmı ise Asya ülkelerine yapılmıştır (TabloVIII).

Sektörel bazda incelendiğinde, hizmetler sektörüne yapılan yatırımın (yüzde 58,8 ile) ağırlıkta olduğu, sınai sektörler (yüzde 37,6) içinde de “Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım” alt sektörünün (yüzde 24,1) önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir.

Kutu IV

Uluslararası Para Fonu (IMF) Tarafından Düzenlenecek Olan Eşgüdümlü Doğrudan Yatırım Anketi (Coordinated Direct Investment Survey-CDIS)

IMF tarafından 31 Aralık 2009 tarihi verilerini içermek üzere yapılması planlanan “Eşgüdümlü Doğrudan Yatırım Anketi-Coordinated Direct Investment Survey-CDIS”, Avrupa Merkez Bankası (ECB), Uluslararası İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (EUROSTAT), Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) ve Dünya Bankası (World Bank) gibi uluslararası kuruluşların işbirliği ve ankete iştirak edecek üye ülkelerin katılımıyla gerçekleştirilecektir. Anketin amacı, uluslararası yatırım pozisyonunun bir parçası olan doğrudan yatırım stok istatistiklerinin karşılaştırılabilirliğini ve kapsamını geliştirmek olarak özetlenebilir.

IMF tarafından 2005 yılında başlatılan “yapılabilirlik” çalışmaları çerçevesinde, üye ülkelere sözkonusu ankete katılıp katılmayacakları sorulmuş, Türkiye katılım yönünde olumlu görüş bildirmiştir.

I.2. Yurtiçinde Doğrudan Yatırımlar

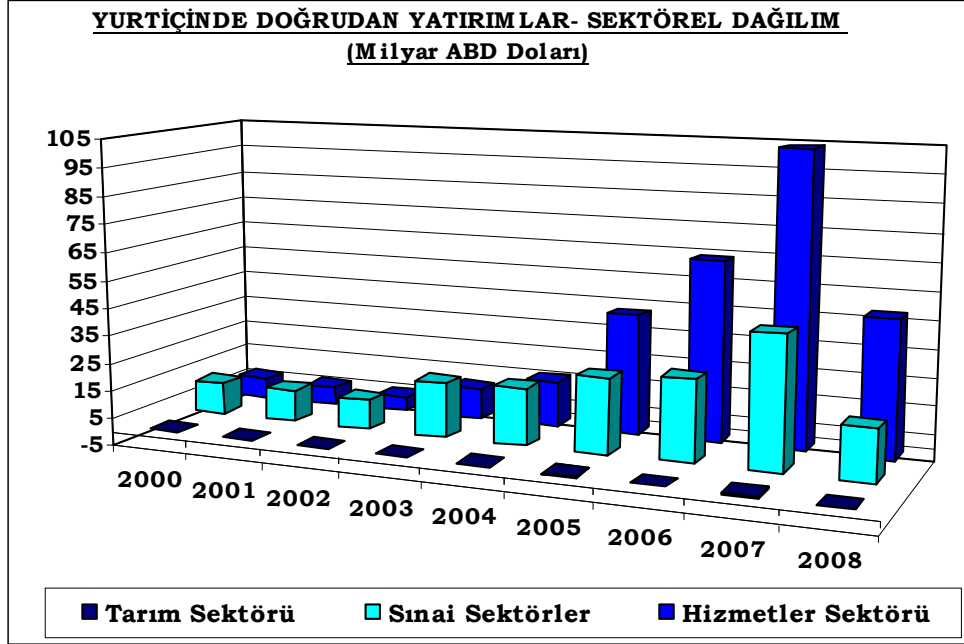
UYP’de yükümlülükler içerisinde yeralan Yurtiçinde Doğrudan Yatırımlar kalemi, yurtdışında yerleşiklerin Türkiye’ye yaptıkları sermaye yatırımları ile Türkiye’deki yabancı sermayeli şirketlerin yurtdışındaki ortaklarından kullandıkları kredilerden oluşmaktadır.

I.2.1. Sermaye

Yabancı Sermayeli Şirketler Anketi verilerine dayanılarak hesaplanan ve 2007 yıl sonu itibarıyla 150,9 milyar ABD doları olan yurtiçinde doğrudan yatırımlar sermaye kalemi, 2008 yılı sonu itibarıyla 66,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. İki dönem arasındaki 84,3 milyar ABD dolarlık azalışın 14,7 milyar ABD dolarlık kısmını yeni yatırımlar oluşturmuş, 99 milyar ABD dolarlık kısmı ise döviz kurları ile şirketlerin piyasa değerlerindeki düşüşten meydana gelmiştir.

Türkiye’deki yatırımların sektörel dağılımı (Tablo IX) incelendiğinde; 2005 yılından itibaren, 2008 yılında görece olarak azalmış olmasına rağmen, özellikle bankacılık ve telekomünikasyon alt sektörlerine yapılan yatırımların artmasıyla sektörel dağılımda toplam içindeki ağırlığın ana sektörlerde sınai sektörlerinden hizmetler sektörüne kaydığı Grafik VII’de gözlenmektedir.

Grafik VII

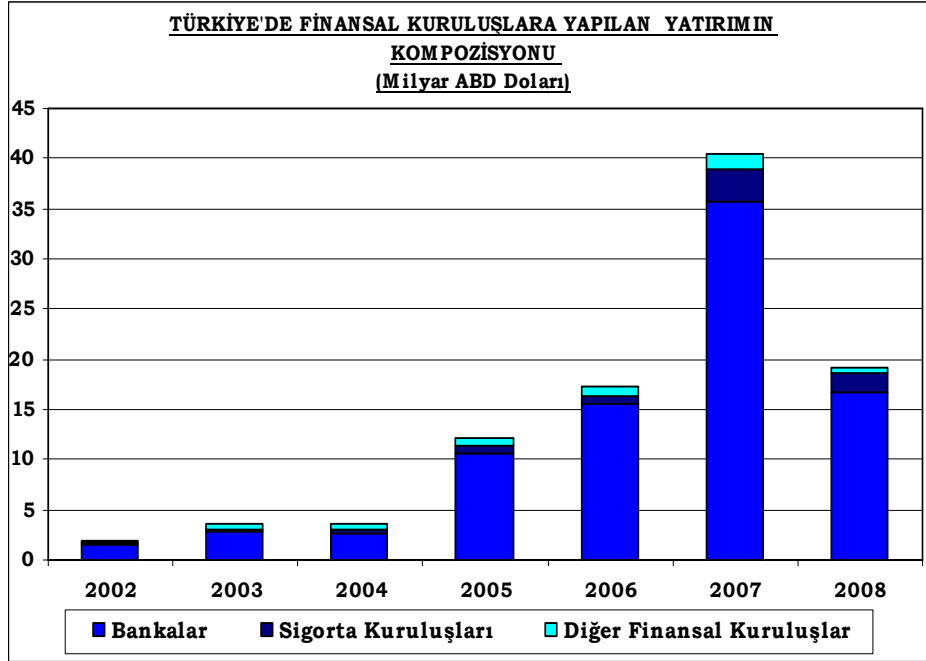
Türkiye'ye yapılan doğrudan yatırımlarda da dünyadaki trende paralel bir seyir izlenmiş, 2007 yılında 18,4 milyar ABD doları ile en yüksek düzeyine ulaşan yabancı sermaye girişleri, 2008 yılında yüzde 20,1 oranında azalışla 14,7 milyar ABD dolarına düşmüştür.

Piyasa fiyatı ve kur farkı değişimlerinin de etkisiyle yabancı sermaye stoku yüzde 54,6 oranında azalışla 153,9 milyar ABD dolarından 69,9 milyar ABD dolarına gerilemiştir.

Akım-Stok İlişkisi (Milyon ABD doları)	2007	Ödemeler Dengesi İşlemleri	Değer ve Kur Farkı Değişimleri	2008	% Değişim
Yurtiçi Doğrudan Yatırımlar	153.939	18.012	-102.080	69.871	-54,6
Sermaye	150.908	14.701	-99.044	66.565	-55,9
Diğer Sermaye	3.031	374	-99	3.306	9,1
Bilgi için:					
ABD Dolar Alış Kuru	1,1647			1,5123	29,8
Euro/ABD Dolar Paritesi	1,4683			1,4156	-3,6
İMKB Ulusal 100 Endeksi	55.538			26.864	-51,6

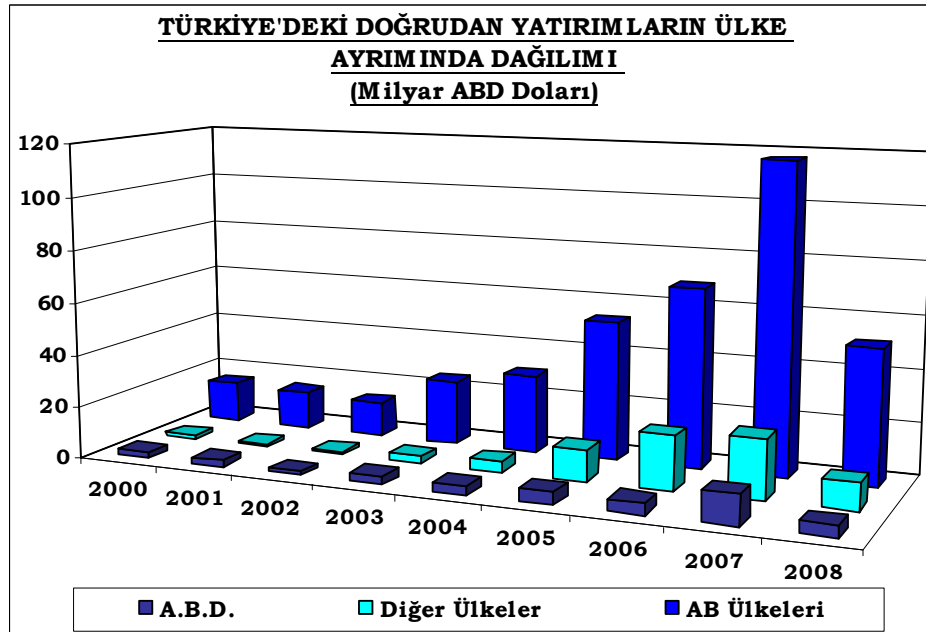
Hizmetler ana sektörü içinde (Tablo IX) “J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri” alt sektörünü içeren ve hizmetler sektörü içinde önemli bir yer kapsayan finansal kuruluşlara (Bankalar, Sigorta Kuruluşları ve Diğer Finansal Kuruluşlar) yapılan yatırımın gelişimi Grafik VIII’de gösterilmektedir.

Grafik VIII

Türkiye'ye yapılan doğrudan yatırımlar, yatırım yapan ülkeler açısından ele alındığında (Tablo X); Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin belirleyici olduğu görülmektedir (Grafik IX ve X).

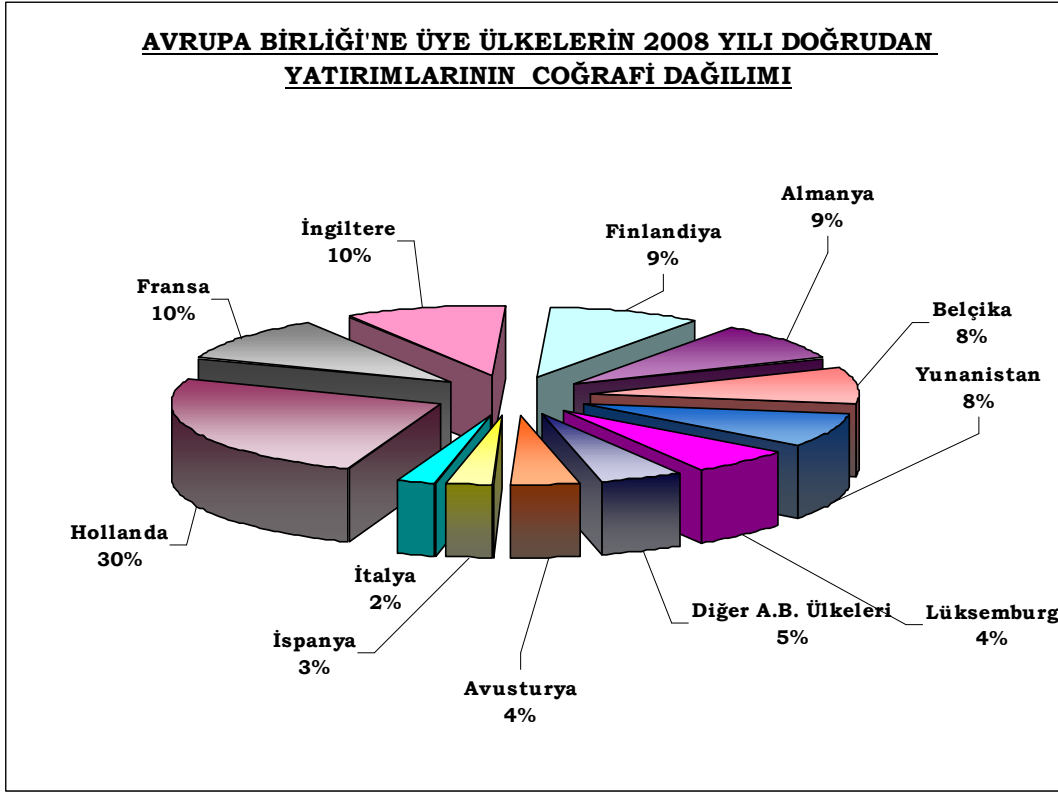
Grafik IX

AB ülkeleri içinde Türkiye'ye en yüksek yatırımı Hollanda yapmaktadır. Hollanda'nın en büyük yatırımcı ülke olarak ortaya çıkmasında "uluslararası doğrudan yatırımlar" terminolojisinde "Özel Amaçlı Şirketler-Special Purpose Entities" olarak adlandırılan ve kurulu bulunduğu

ülkede sadece yabancı sermayenin ülkeye gelişine ve başka bir ülkeye gidişine aracılık eden şirketlerin kurulmasına kolaylık sağlanması rol oynamaktadır. Hollanda bu niteliği nedeniyle genel olarak nihai yatırımcı bir ülke değil, uluslararası doğrudan yatırımlara aracılık yapan bir ülke konumundadır. Benzer şekilde, AB ülkelerinden Lüksemburg'da da sermayenin bir ülkeden diğerine aktarılmasına aracılık eden şirketler bulunmaktadır.

Grafik X

Türkiye'ye en fazla doğrudan yatırım yapan ilk beş ülkenin (Hollanda, Fransa, İngiltere, Finlandiya, Almanya) 2008 yıl sonunda ulaştıkları doğrudan yatırım stokları yatırım yaptıkları sektörler açısından incelendiğinde; sözkonusu ülkeler tarafından en fazla yatırımın hizmetler sektöründe yoğunlaştığı gözlenmektedir.

2008 (Milyon ABD Doları)	Tarım Sektörü	Sınai Sektörler	Hizmetler Sektörü	Toplam
Ülkeler				
Hollanda	11	3.478	9.891	13.380
Fransa	15	1.643	3.898	5.556
İngiltere	1	1865	3.363	5.229
Finlandiya	0	237	4.723	4.960
Almanya	14	2.710	1.996	4.720
Genel Ülke Toplamı	150	18.090	48.325	66.565

I.2.2. Diğer Sermaye

Diğer sermaye olarak tanımlanan yabancı sermayeli şirketlerin yurtdışındaki ortaklarından sağladıkları krediler, 2007 yıl sonu itibarıyla 3 milyar ABD doları iken 2008 yıl sonu itibarıyla 3,3 milyar ABD doları olmuştur. Bu dönemde net kullanımlar 374 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Kutu V

Global Doğrudan Yatırım Akımlarına Finansal Krizin Etkisinin Değerlendirilmesi

UNCTAD tarafından Nisan 2009'da yayımlanan **Global Doğrudan Yatırım Akımlarına Finansal Krizin Etkisinin Değerlendirilmesi** başlıklı raporda, 2007 yılında en yüksek seviyesine ulaşan dünya çapındaki doğrudan yatırımların, gelişmiş ülkelerde başlayan finansal krizden 2008 yılının başlarında etkilenmeye başladığı, ancak asıl olumsuz etkinin yılın son çeyreğinde ortaya çıktığı vurgulanmaktadır. 2003-2007 yıllarında doğrudan yatırımların artış trendini dünyadaki ekonomik büyüme, yatırım rejimlerinde süre gelen liberalizasyonlar ve çok uluslu şirketlerin büyüme stratejileri körüklemiş, 2007 yılında global düzeyde doğrudan yatırım girişleri tarihi düzey olan 1,9 trilyon ABD dolarına yükselmiştir. 2007 yılı yaz aylarında ABD'de başlayan kriz, yatırım ortamında artan ölçüde bir bozulmaya yol açmıştır. 2008 yılının ilk yarısında çeşitli ekonomik göstergeler, global büyüme ve yatırımcı güveninde bir azalmayı zaten göstermeye başlamıştı. Bozulan yatırım ortamı, 2008'in başlarında ilk negatif etkilerini doğrudan yatırımları da içeren yatırım programlarında göstermiştir.

UNCTAD tarafından 2008-2010 yılları için yapılan **Dünya Yatırım Beklentileri Anketi**'ne göre, ankete katılan şirketlerin yüzde 40' ı finansal istikrarsızlığın yatırım harcamaları ve programları üzerinde "olumsuz" veya "çok olumsuz" etkilerinin olacağını belirtmişlerdir.

Ekim 2008'de kriz, değişik endüstrilerde faaliyet gösteren büyük şirketleri satışlarındaki keskin düşüşlerle etkilemiş, krizden doğrudan etkilenen finansal hizmetlerle başlayan şok dalgaları, imalattan alt yapı ve hizmetlere kadar uzanan pek çok sektöre ulaşmıştır. Gelişmiş bazı ülkelerdeki resesyon ve dünya çapındaki ekonomik yavaşlama ile kredi alma koşullarının sıkılaşması ve düşen karlar pek çok şirketin üretimi kısma, işçi çıkarma ve sermaye harcamalarını azaltma planlarını açıklamalarına neden olurken, bu unsurların tümünün doğrudan yatırımlar üzerinde etkileri olmuştur. UNCTAD tarafından yapılan ilk tahminlere göre dünyadaki doğrudan yatırım akımları 2008 yılında yüzde 15 oranında düşmüştür. Aynı zamanda, birleşme ve satın almalarda da (mergers and acquisitions) yüzde 29 oranında azalış meydana gelmiştir.

2009 yılında doğrudan yatırımlarda daha dikkat çekici bir düşüş beklenmektedir.

Kaynak: UNCTAD

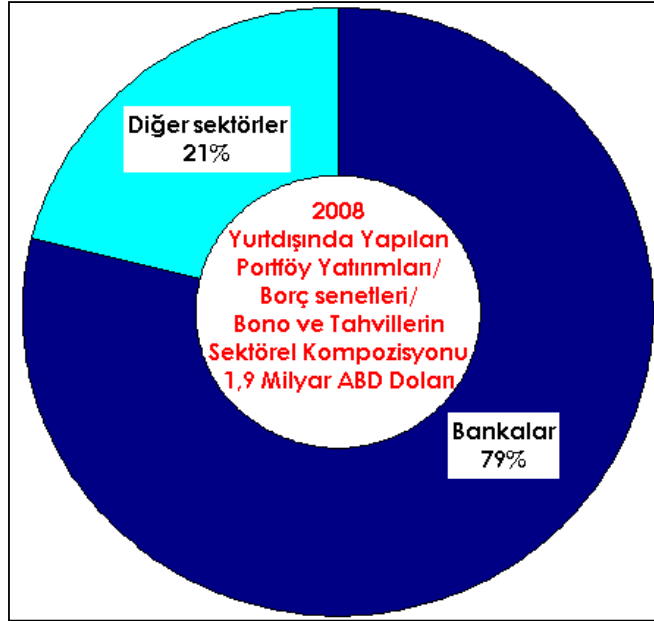
II. PORTFÖY YATIRIMLARI

II.1. Varlıklar

Yurtiçinde yerleşiklerin yurtdışındaki portföy yatırımları 2007 yıl sonu itibarıyla 2 milyar ABD dolarından 2008 yıl sonu itibarıyla 1,9 milyar ABD dolarına düşmüştür. Bu haliyle yurtdışında yapılan portföy yatırımları toplam varlıkların sadece yüzde 1,1'ini oluşturmaktadır.

Yurtdışında yapılan portföy yatırımlarının kompozisyonu incelendiğinde; uzun vadeli borç senetlerine bankalar tarafından yapılan 1,5 milyar ABD doları ve diğer sektör tarafından yapılan 396 milyon ABD doları tutarındaki yatırımların belirleyici olduğu ve tüm portföy yatırımlarının yüzde 96,1'ini oluşturduğu belirlenmektedir.

Grafik XI

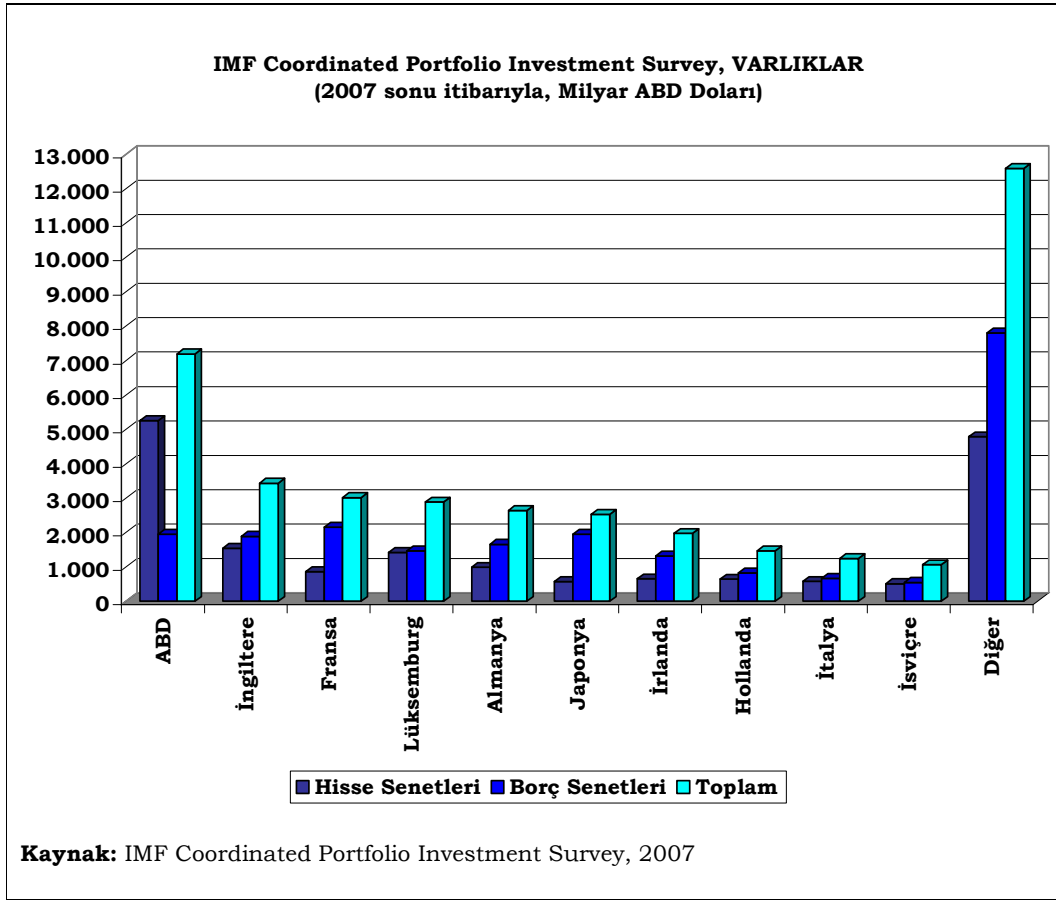

Kutu VI

IMF Eşgüdümlü Portföy Yatırım Anketi-Varlıklar, 2007

Aşağıdaki grafik, IMF tarafından yayımlanan Eşgüdümlü Portföy Anketi (Coordinated Portfolio Investment Survey) Varlıklar ana kaleminin ülke dağılımını 2007 sonu itibarıyla göstermektedir.

Buna göre, ankete konu tüm ülkelerin varlıklar toplamı yaklaşık 40 trilyon ABD doları olup, toplam içinde ABD yüzde 18'lik payla ilk sırada yer almaktadır. Anket sonuçlarına göre; İngiltere, Fransa ve Lüksemburg sırasıyla yüzde 8,6, yüzde 7,5 ve yüzde 7,2'lik paylara sahiptir. Enstrüman dağılımı açısından ise toplam varlıkların yüzde 44'ünü hisse senetleri, yüzde 56'sını ise borç senetleri oluşturmaktadır.

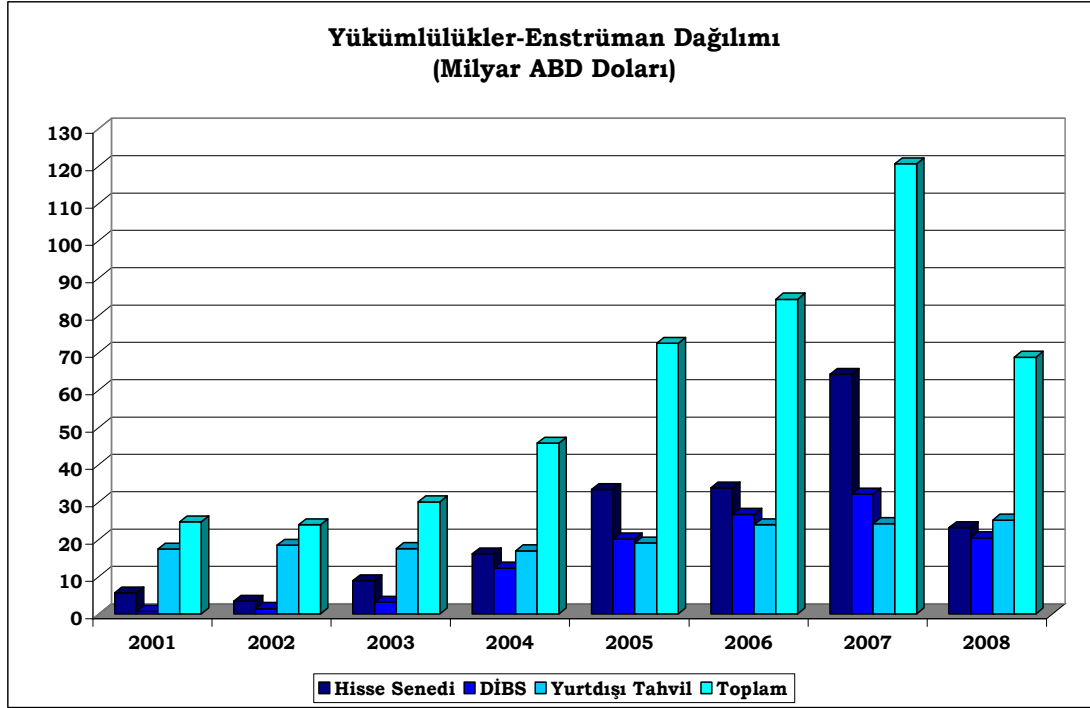

II.2. Yükümlülükler

İMKB’de alım satımı yapılan hisse senetleri ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yurtiçinde ihraç edilen DİBS ile yurtdışında ihraç edilen tahvillerin yurtdışında yerleşik kişilerin mülkiyetinde bulunan kısımlarından oluşan stok, 2007 yıl sonunda 120,6 milyar ABD dolarına kadar yükselmişken, finansal krizin etkisiyle 2008 yıl sonu itibarıyla 68,8 milyar ABD dolarına düşmüştür.

Sözkonusu azalışta, özellikle yurtdışında yerleşiklerin DİBS satışları etkili olduğu kadar, kur farkı ve değer azalışları da iki yıl arasında stokta meydana gelen yüzde 42,9 oranındaki azalışı etkilemiştir.

Enstrüman Dağılımı (Milyon ABD Doları)	Hisse Senedi	DİBS	Yurtdışı Tahvil	Toplam
2001	5.635	727	17.422	24.710
2002	3.450	1.458	18.454	23.883
2003	8.954	3.174	17.546	30.024
2004	16.141	12.314	16.946	45.751
2005	33.387	20.139	19.080	72.606
2006	33.816	26.721	23.873	84.410
2007	64.201	32.166	24.262	120.629
2008	23.196	20.433	25.173	68.802

Grafik XII

Kur farkı ve değer değişimleri açısından değerlendirildiğinde izleyen tablodan da görüleceği üzere, 2008 yıl sonunda, İMKB Ulusal 100 Endeksi'nin yüzde 51,6 değer kaybettiği, DİBS Genel Fiyat Endeksi'nde önemli bir değişiklik olmadığı, 2007 yıl sonu kuruna göre, Türk lirasının ABD doları karşısında yüzde 29,8 oranında değer kaybettiği, Euro'nun ise ABD doları karşısında yüzde 3,6 değer kazandığı gözlenmektedir. Dolayısıyla stoktaki düşüşte değer ve kur farkındaki azalışın etkisinin yurtdışı yerleşiklerin DİBS satışlarından daha önemli olduğu belirlenmektedir.

Akım-Stok İlişkisi (Milyon ABD doları)	2007	Ödemeler Dengesi İşlemleri	Değer ve Kur Farkı Değişimleri	2008	% Değişim
Portföy Yatırımları	120.629	-5.046	-46.781	68.802	-43,0
(Hisse Senetleri)	64.201	716	-41.721	23.196	-63,9
(DİBS)	32.166	-5.073	-6.660	20.433	-36,5
Bilgi için:					
ABD Dolar Alış	1,1647			1,5123	29,8
Euro/ABD Dolar	1,4683			1,4156	-3,6
İMKB Ulusal 100 Endeksi	55.538			26.864	-51,6
İMKB Ulusal 30 Endeksi	70.457			35.002	-50,3
DİBS Genel Fiyat Endeksi	128,23			128,03	

Kutu VII

Seçilmiş Borsa Endeksleri, Yıl Sonu Kapanış Değerleri

2008 yıl sonu itibarıyla ülkelerin borsa endeksleri incelendiğinde 2007 yıl sonuna kıyasla büyük düşüşler yaşandığı gözlenmektedir. Söz konusu dönemler arasında, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Ulusal 100 Endeksi gelişmiş ülke borsa endekslerinde yaşanan değer kayıplarının üzerinde bir oranla % 51,6 düşmüştür.

	2007	2008	% Değişim
NASDAQ (ABD)	2.652	1.577	-40,5
S&P 500 (ABD)	1.468	903	-38,5
FTSE 100 (İngiltere)	6.457	4.434	-31,3
DAX (Almanya)	8.067	4.810	-40,4
CAC 40 (Fransa)	5.614	3.218	-42,7
Hang Seng (Hong Kong)	27.813	14.387	-48,3
NIKKEI 225 (Japonya)	15.308	8.860	-42,1
İMKB Ulusal 100 (Türkiye)	55.538	26.864	-51,6

Kaynak: <http://finance.yahoo.com/>

II.2.1. Hisse senetleri

Yurtdışında yerleşik kişilerin portföylerinde bulundurdıkları İMKB’de işlem gören hisse senetleri 2006 yıl sonunda 33,8 milyar ABD doları iken, 2007 yılı sonu itibarıyla 64,2 milyar ABD dolarına ulaşmış, 2008 yılında ise 2006 yılı seviyesinin de gerisinde, 23,2 milyar ABD dolarına düşmüştür. Bu dönemde net olarak 716 milyon ABD doları tutarında hisse senedi alımı yapılmış, ancak fiyat ve kur değişimlerinden dolayı stokta 41,7 milyar ABD doları azalış olmuştur. Buna göre stoktaki azalışta fiyat ve kur değişimlerinin etkisinin belirleyici olduğu görülmektedir.

Yurtdışında yerleşik kişilerin 2008 yıl sonunda 23,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşen hisse senedi yatırımlarının ana sektör itibarıyla 11,5 milyar ABD dolarlık kısmı mali sektöre, 6,5 milyar ABD dolarlık kısmı hizmetler sektörüne ve 5,2 milyar ABD dolarlık kısmı da sınai sektörüne yapılmıştır (Tablo XI).

II.2.2. Borç senetleri

Hazine tarafından yurtiçinde ihraç edilen ve yurtdışı yerleşikler tarafından satın alınan DİBS’in, 2007 yıl sonunda 32,2 milyar ABD doları olan stoku, net satımlarla 5,1 milyar ABD doları azalırken, değer ve kur farkı değişimleriyle de 6,7 milyar ABD doları düşmüş ve 2008 yıl sonu itibarıyla 20,4 milyar ABD doları olmuştur.

Hazine tarafından yurtdışında ihraç edilen toplam tahvil stoku bu dönemde 38,7 milyar ABD dolarından, 38,9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Ancak UYP’ye kaydedildiği şekliyle, yurtiçinde yerleşik kişilerin elinde bulundurdıkları tahvil stoku düşülerek hesaplanan yurtdışı tahvil stoku 2007 yıl sonunda 24,3 milyar ABD doları iken, 2008 yıl sonu itibarıyla 25,2 milyar ABD doları olmuştur.

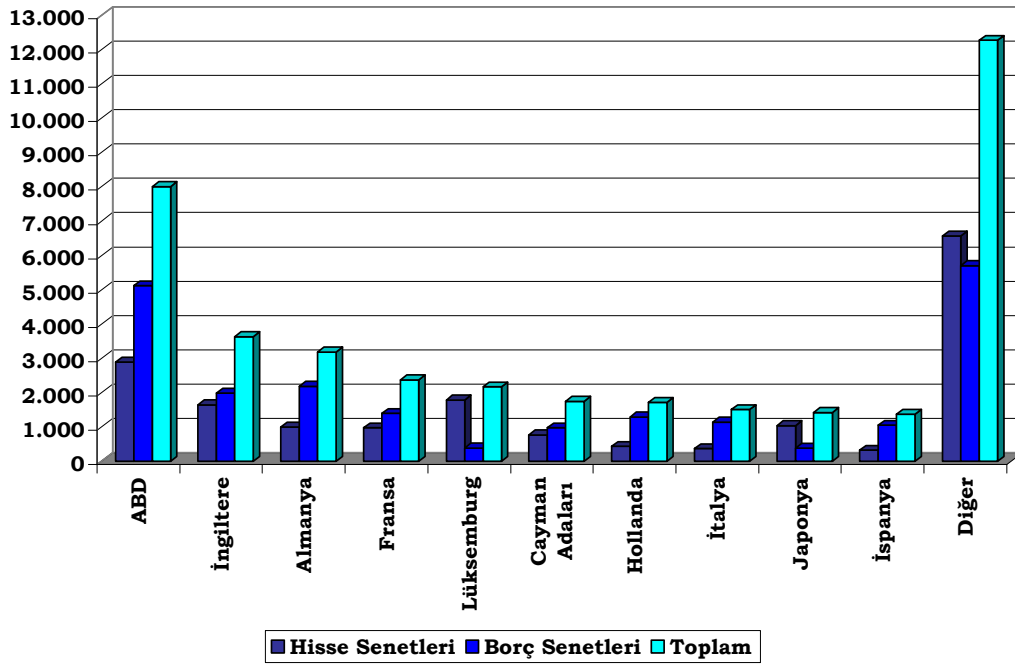
Yurtdışında yerleşik kişilerin mülkiyetindeki DİBS'in kalan vadeye ve alacaklılara göre dağılımları incelendiğinde; toplam DİBS stokunun yüzde 51,6'sının vadesinin iki yılı aştığı, yüzde 52,9'unun alacaklısının ise bankalar olduğu gözlenmektedir (Tablo XII).

Kutu VIII

IMF Eşgüdümlü Portföy Yatırım Anketi- Yükümlülükler, 2007

Aşağıdaki grafik, IMF tarafından yayımlanan Eşgüdümlü Portföy Anketi Yükümlülükler ana kaleminin ülke dağılımını 2007 sonu itibarıyla göstermektedir. Buna göre, ankete konu tüm ülkelerin yükümlülükler toplamı 39,4 trilyon ABD doları olup, toplam içinde ABD yüzde 20,3'lük payla ilk sırada yer almaktadır. Anket sonuçlarına göre; İngiltere, Almanya ve Fransa sırasıyla yüzde 9,2, yüzde 8,1 ve yüzde 6'lık paylara sahiptir. Enstrüman dağılımı açısından ise toplam varlıkların yüzde 45'ini hisse senetleri, yüzde 55'ini ise borç senetleri oluşturmaktadır.

**IMF Coordinated Portfolio Investment Survey, YÜKÜMLÜLÜKLER
(2007 sonu itibarıyla, Milyar ABD Doları)**

Kaynak: IMF Coordinated Portfolio Investment Survey, 2007

III. DİĞER YATIRIMLAR

III.1. Ticari Krediler

Ticari krediler, ihracatçıların yurtdışındaki alıcı firmalara verdikleri, ithalatçıların ise yine yurtdışındaki satıcı firmalardan doğrudan sağladığı, malın bedelinin vadeli olarak ödenmesi şeklindeki kredilerdir. Buna göre, dış

ticaret verileri içinde, mal mukabili, vadeli akreditif, kabul kredili ve alıcı firma prefinansmanı ödeme şekilleri ticari kredi sayılmaktadır.

III.1.1. Varlıklar

Yukarıda sayılan ödeme şekillerine göre yapılan kredili ihracattan oluşan ve 2006 yıl sonu itibarıyla 8,9 milyar ABD dolarından 2007 yıl sonu itibarıyla 10,3 milyar ABD dolarına ulaşan ticari kredi alacak stoku, azalan dış ticaret hacmine paralel olarak 2008 yıl sonunda 8,6 milyar ABD doları ile yaklaşık 2006 yılı seviyesine gerilemiştir.

III.1.2. Yükümlülükler

2007 yıl sonu itibarıyla 21,5 milyar ABD doları olan ticari kredi borç stoku, 2008 yıl sonu itibarıyla 22,7 milyar ABD doları olmuştur. Çoğunluğu kısa vadeli olan kredili ithalat stokundaki bu artışta, 2007 yılı ile karşılaştırıldığında Ocak-Aralık 2008 döneminde ithalatın (c.i.f.) yüzde 18,8 artış göstermesi ve ithalatın yüzde 33,7'sinin kredili olarak gerçekleştirilmesi etken olmuştur. Alıcı firma prefinansman kredileri kullanımı da 2006 ve 2007 yılları için karşılaştırıldığında yüzde 33,1 oranında artış gözlenirken, 2008 yıl sonunda sözkonusu kalemin yüzde 6,9 oranında bir artışla 6,5 milyar ABD doları olarak gerçekleştiği gözlenmektedir.

2007 yılında ithalatta 21,8 oranındaki artışa paralel olarak ticari kredi stokunda görülen 4,8 milyar ABD dolarlık artışa karşın 2008 yılında ithalatın yıl için yüzde 18,8 artış göstermesi ancak son çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemiyle karşılaştırıldığında 20,6 oranında düşüş göstermesi sonucu, ortalama vadesi üç ay olan ticari krediler stokunun 2008 yılında 1,1 milyar ABD doları arttığı gözlenmektedir.

III.2. Krediler

III.2.1. Varlıklar

2008 yıl sonunda 2007 yılıyla aynı düzeyde ve 1,8 milyar ABD doları olarak gerçekleşen yurtdışına verilen krediler esas olarak Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdışına açtıkları krediler ve plasmanlardan oluşmaktadır. Bankaların 2008 yıl sonunda yurtdışına açtıkları kredilerin 814 milyon ABD doları uzun, 1.004 milyon ABD doları da kısa vadeli kredilerden oluşmaktadır.

III.2.2. Yükümlülükler

Genel olarak incelendiğinde; 2007 yıl sonu itibarıyla 159,5 milyar ABD doları olan yurtdışından sağlanan kısa ve uzun vadeli krediler stoku; 2008 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 15 artarak 183,4 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Toplam kredilerin GSYH'ye oranı ise yüzde 24,4'ten yüzde 24,7'ye yükselmiştir.

Aynı dönem, sektörler bazında incelendiğinde, Genel Hükümetin kredi stokunun 30 milyar ABD dolarından 33,3 milyar ABD dolarına yükseldiği;

bankaların kredi stokunun yaklaşık 1 milyar dolarlık artışla 40,1 milyar ABD doları olduğu; diğer sektörlerin kredilerinin ise yüzde 21,7 oranında 19,6 milyar ABD dolarlık artış tutarıyla yaklaşık 110 milyar ABD dolarına ulaştığı gözlenmektedir.

Kredi Borçlu/Vade Dağılımı (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kısa vadeli	4.491	6.926	10.513	14.019	11.376	9.003	11.419
Merkez Bankası	15	11	1	1	1	1	1
Bankalar	3.195	5.320	8.716	11.804	9.229	7.523	9.502
Diğer Sektörler	1.281	1.595	1.796	2.214	2.146	1.479	1.916
Uzun vadeli	76.133	78.534	81.952	85.539	113.487	150.470	172.029
Merkez Bankası	8.076	7.281	3.004	8	9	9	9
Genel Hükümet	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
Bankalar	3.486	3.548	6.104	12.651	22.558	31.559	30.642
Diğer Sektörler	28.790	29.306	32.459	38.518	59.413	88.870	108.051
Toplam Krediler	80.624	85.460	92.465	99.004	124.863	159.473	183.448
Kısa V.Krd./Toplam Krd. (%)	5,6	8,1	11,4	14,2	9,1	5,6	6,2
Uzun V.Krd./Toplam Krd. (%)	94,4	91,9	88,6	86,4	90,9	94,4	93,8
Toplam Krd./GSYH (%)	35,0	28,0	23,7	20,6	23,7	24,4	24,7

Kutu IX

Seçilmiş Dış Borç Göstergeleri

Borç Ödeme Gücü

Toplam Dış Borç Stoku/Toplam İhracat: Bir ülkenin dış borç geri ödeme kapasitesi ile yakından ilişkili bir trend göstergesidir.

Toplam Dış Borç Stoku/GSYH: Bir ülkenin dış borçlarının toplam yurtiçi üretimine oranı olup ülkenin üretim potansiyelini ihracata yönlendirip dış borç geri ödeme kapasitesini artırabilmesi hakkında bilgilendirici bir göstergedir.

Likidite

Uluslararası Rezervler/Kısa Vadeli Dış Borç Stoku: Sermaye piyasalarına önemli oranda erişimi olan ülkelerdeki rezerv yeterliliğinin en önemli göstergesidir. Olası likidite krizlerinde ülkenin maruz kalabileceği risk ve kırılğanlıklar bu oran yardımıyla tahmin edilebilir.

Kısa Vadeli Dış Borç Stoku/Toplam Dış Borç Stoku: Dış borcun vade yapısına göre gelecekteki geri ödeme riskinin takibi ile birlikte kısa-vadeli finansmana göreliliği gösterir.

Dünya Bankası'nın Ülkeler için Borçluluk Sınıflandırması

Toplam Dış Borç Stoku/GSYH oranı eğer

yüzde 50'den büyükse "Aşırı Borçlu (Severely Indebted)"

yüzde 30-50 arası ise "Orta-derecede Borçlu (Moderately Indebted)"

yüzde 30'dan küçükse "Az Borçlu Less Indebted)"

ülke olarak sınıflandırılmaktadır.

Toplam Dış Borç Stoku/Toplam İhracat oranı eğer

yüzde 275'den büyükse "Aşırı Borçlu (Severely Indebted)"

yüzde 165-275 arası ise "Orta-derecede Borçlu (Moderately Indebted)"

yüzde 165'den küçükse "Az Borçlu Less Indebted)"

ülke olarak sınıflandırılmaktadır.

Kaynak: IMF External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, 2003

Türkiye için Seçilmiş Dış Borç Göstergeleri

Likidite	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Rezervler/Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (%)	231,7	195,4	167,0	179,6	213,0	250,7	226,7
Kısa Vadeli Dış Borç Stoku/Toplam Dış Borç Stoku (%)	12,7	16,0	20,0	22,6	20,5	17,3	18,2
Borç Ödeme Gücü	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam Dış Borç Stoku/Toplam İhracat (%)	318,1	275,0	234,9	216,6	221,8	216,2	196,8
Toplam Dış Borç Stoku/GSYH (%)	56,2	47,3	41,2	35,3	39,4	38,2	37,4
(Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Rezervler	38.051	44.957	53.785	68.744	90.821	108.256	114.604
Kısa Vadeli Dış Borç Stoku	16.424	23.013	32.205	38.283	42.640	43.175	50.562
Toplam Dış Borç Stoku	129.538	144.109	161.011	169.740	207.610	249.390	277.115
Toplam İhracat	40.719	52.394	68.535	78.365	93.611	115.364	140.775
GSYH	230.494	304.901	390.387	481.497	526.429	652.728	741.792

Kaynak: TCMB, TÜİK, Hazine

Türkiye Dünya Bankası'nın Kutu IX'da belirtilen Ülkeler Borçluluk Sınıflaması altında yer alan her iki kritere göre de **“Orta-derecede Borçlu”** ülke grubuna girmektedir.

Kutu X

Seçilmiş Ülkelerin Sektörlere ve Enstrümana göre Toplam Dış Borç Stoku

Dünya Bankası tarafından yayımlanan Üç Aylık Dış Borç İstatistikleri'nden (Quarterly External Debt Statistics-QEDS) derlenen seçilmiş bazı gelişmekte olan ülkelerin 2008 sonu itibarıyla dış borç stokunun sektör ve enstrüman dağılımı aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Sektörlere göre Toplam Dış Borç Stoku (Milyon ABD Doları)

Ülkeler	2008Q4					Toplam
	Genel Hükümet	Merkez Bankası	Bankalar	Diğer Sektörler	Doğrudan Yat. Firmalar arası	
Rusya	29.441	3.347	164.460	256.713	30.765	484.726
Güney Kore	21.128	30.046	171.720	153.004	4.596	380.495
Türkiye	72.234	13.520	55.400	132.655	3.306	277.115
Brezilya	62.555	10	74.258	61.538	64.570	262.931
Polonya	67.709	2.409	58.682	65.475	47.782	242.057
Hindistan	57.350	774	43.596	129.126	NA	230.846
Macaristan	52.314	1.681	60.120	23.141	72.379	209.634
Meksika	57.916	146	9.132	133.199	NA	200.393
Endonezya	85.122	1.465	11.583	56.897	NA	155.067
Arjantin	59.908	5.035	5.125	58.044	0	128.112
Çek Cumhuriyeti	15.251	80	24.943	29.779	10.375	80.428
Güney Afrika	17.108	1.035	23.315	18.951	11.402	71.811

Kaynak: Dünya Bankası Quarterly External Debt Statistics (QEDS)

İlk tabloda yer alan seçilmiş gelişmekte olan ülkelerin toplam dış borç stoku içinde **“Genel Hükümet”**in payının en yüksek olduğu ülke Endonezya (yüzde 55), en düşük olan ülke Güney Kore (yüzde 6), **“Merkez Bankası”**nın payının en yüksek olduğu ülke Güney Kore (yüzde 8), en düşük olan ülke Brezilya (yüzde 0),

“Bankalar”ın payının en yüksek olduğu ülke Güney Kore (yüzde 45), en düşük olan ülke Arjantin (yüzde 4) ve **“Diğer Sektörler”**in payının en yüksek olduğu ülke Meksika (yüzde 66), en düşük olan ülke Macaristan (yüzde 11) olarak gözükmektedir. Türkiye için söz konusu sektörlerin toplam dış borç stoku içindeki payları sırasıyla yüzde 26, yüzde 5, yüzde 20 ve yüzde 48’dir.

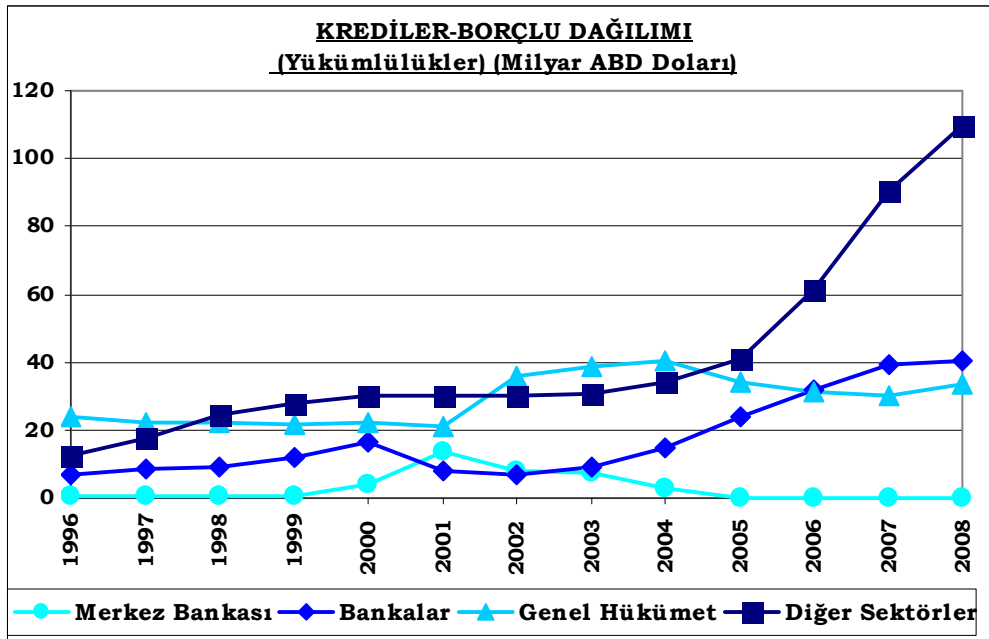
Enstrümana göre Toplam Dış Borç Stoku (Milyon ABD Doları)

Ülkeler	2008Q4						
	Borç Senetleri	Krediler	Döviz Varlıkları ve Mevduatlar	Ticari Krediler	Diğer Yükümlülükler	Doğrudan Yat. Firmalar arası Borç verme	Toplam
Rusya	27.553	383.243	35.639	0	7.527	30.765	484.726
Güney Kore	127.080	145.771	25.808	69.048	8.192	4.596	380.495
Türkiye	38.907	183.448	28.766	22.688	0	3.306	277.115
Brezilya	88.602	84.758	467	16.612	7.923	64.570	262.931
Polonya	62.318	85.425	28.589	15.631	2.312	47.782	242.057
Hindistan	22.674	120.671	41.667	45.834	0	NA	230.846
Macaristan	50.051	52.783	29.964	3.562	895	72.379	209.634
Meksika	116.500	65.310	1.782	14.489	2.311	NA	200.393
Endonezya	31.057	116.455	3.946	1.514	2.093	NA	155.067
Arjantin	38.780	37.613	521	0	51.198	0	128.112
Çek Cumhuriyeti	16.971	31.007	15.286	5.613	1.176	10.375	80.428
Güney Afrika	22.251	22.954	11.183	3.076	945	11.402	71.811

Kaynak: Dünya Bankası Quarterly External Debt Statistics (QEDS)

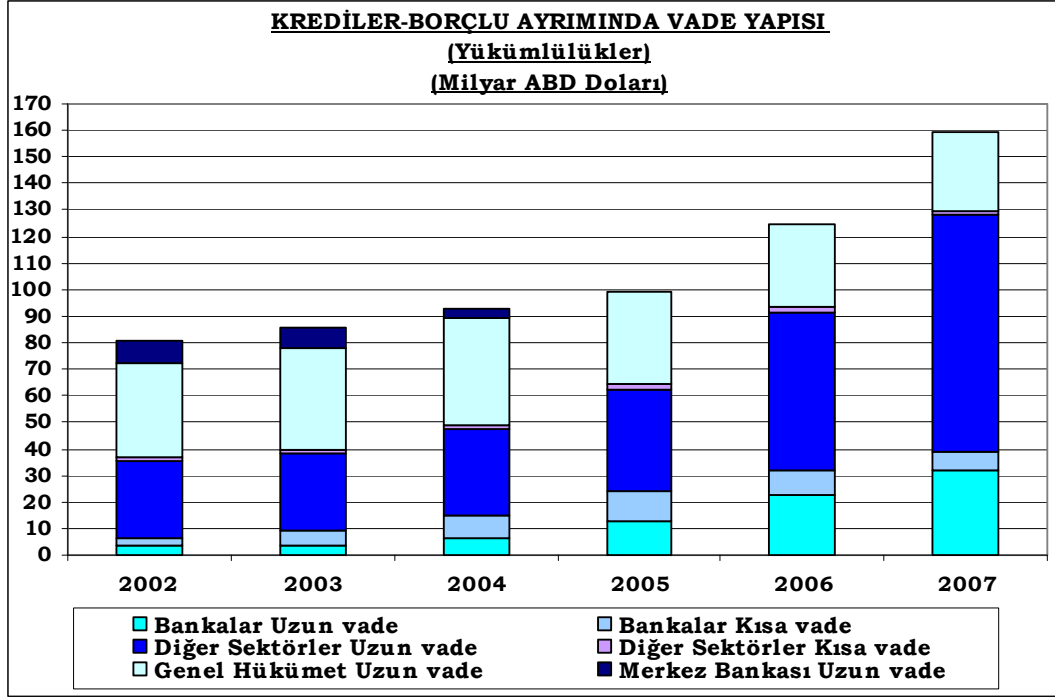
İkinci tabloda yer alan aynı ülkelerin toplam dış borç stokunun entrüman dağılımına göre, **“Borç Senetleri”**nin payının en yüksek olduğu ülke Meksika (yüzde 58), en düşük olan ülke Rusya (yüzde 6), **“Krediler”**in payının en yüksek olduğu ülke Rusya (yüzde 79), en düşük olan ülke Macaristan (yüzde 25), **“Döviz Varlıkları ve Mevduatlar”**ın payının en yüksek olduğu ülke Çek Cumhuriyeti (yüzde 19), en düşük olan ülke Brezilya (yüzde 0,2), **“Ticari Krediler”**in payının en yüksek olduğu ülke Hindistan (yüzde 20), en düşük olan ülkeler Rusya ve Arjantin (yüzde 0), **“Diğer Yükümlülükler”**in payının en yüksek olduğu ülke Arjantin (yüzde 40), en düşük olan ülkeler Hindistan ve Türkiye (yüzde 0) olarak gözükmektedir. Türkiye için söz konusu enstrümanların toplam dış borç stoku içindeki payları ise sırasıyla yüzde 14, yüzde 66, yüzde 10, yüzde 8 ve yüzde 0’dır.

Grafik XIII

Vadelere göre bakıldığında, kısa vadeli kredilerin toplam kredi borç stokuna oranı 2005 yılından itibaren düşmüş ve 2008 yıl sonu itibarıyla yüzde 6,2 olarak gerçekleşmiş, bu düşüşte de kısa vadeli kredilerde en büyük paya sahip bankaların sağladığı kredilerdeki azalma (11,8 milyar ABD dolarından 9,5 milyar ABD dolarına düşüş) etkili olmuştur.

Grafik XIV

III.2.2.1. Genel Hükümet

Genel Hükümetin IMF'den sağladığı krediler 2007 yıl sonunda 7,1 milyar ABD dolarından; 3,6 milyar ABD Doları tutarındaki kredi dilimi kullanımı ve 1,9 milyar ABD dolarlık ödemenin neti 1,7 milyar ABD dolarlık artış ve kur farkı ile 8,6 milyar ABD dolarına çıkmış; Genel Hükümetin diğer kredilerinin stok tutarı ise 2008 yıl sonunda 24,8 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Genel Hükümet (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
IMF Kredileri	13.941	16.732	18.445	14.647	10.759	7.144	8.563
Diğer Krediler	21.840	21.667	21.940	19.715	20.748	22.888	24.764

III.2.2.2. Merkez Bankası

Merkez Bankası'nın muhabir açıkları ve garantisiz ticari borçlardan oluşan 2006 yılı itibarıyla 10 milyon ABD dolarlık yurtdışı kredi borcunun 2008 yıl sonu itibarıyla da değişmediği görülmektedir.

III.2.2.3. Bankalar

Bankaların yurtdışından sağladığı bir yıldan kısa vadeli kredilerde, 2007 yıl sonu itibarıyla 7,5 milyar ABD doları olan stokun 2008 yıl sonu itibarıyla artarak 9,5 milyar ABD doları olduğu görülmektedir. Uzun vadeli kredilerde ise 31,6 milyar ABD doları olan stok, 2008 yılındaki 724 milyon ABD doları tutarındaki net kullanıma rağmen kur farkı etkisiyle 2008 yıl sonunda 30,6 milyar ABD dolarına düşmüştür.

Bankalar (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam	6.681	8.868	14.820	24.455	31.787	39.082	40.144
Kısa Vade	3.195	5.320	8.716	12.651	9.229	7.523	9.502
Uzun Vade	3.486	3.548	6.104	11.804	22.558	31.559	30.642
(Özel Bankalar)	(3.008)	(3.133)	(5.798)	(12.333)	(22.071)	(30.939)	(30.052)
Toplam Krediler	80.624	85.460	92.465	99.004	124.863	159.473	183.448
Toplam Banka Krd./Toplam Krd. (% pay)	8,3	10,4	16,0	24,7	25,5	24,5	21,9
Toplam Banka Krd./GSYH (%)	2,9	2,9	3,8	5,1	6,0	6,0	5,4

Bankaların yurtdışından kullandıkları uzun ve kısa vadeli krediler stokunda 2008 yılında meydana gelen artışın ağırlığı özel bankalar olmak üzere 3 milyar ABD dolarlık kısmı net kullanımlardan, 1,9 milyar ABD dolarlık kısmı ise kur farkından meydana gelmiştir.

Akım-Stok İlişkisi (Milyon ABD doları)	2007	Ödemeler Dengesi İşlemleri	Değer ve Kur Farkı Değişimleri	2008
Bankalar	39.082	3.047	-1.985	40.144
Kısa Vade	7.523	2.323	-344	9.502
Uzun Vade	31.559	724	-1.641	30.642

Bundan sonraki bölümlerde özel bankaların yurtdışından sağladıkları uzun vadeli krediler stoku ayrıntılarıyla incelenmektedir.

KREDİ TÜRÜ

2008 yıl sonu itibarıyla toplamda 30,1 milyar ABD doları olan **özel bankaların** yurtdışından sağladıkları uzun vadeli krediler stokunda, uzun vadeli sendikasyon kredilerinin bakiyesi 3 milyar ABD doları, seküritizasyon kredilerinin bakiyesi ise 11,4 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Kalan 15,6 milyar ABD dolarlık kısım diğer tür kredilerden oluşmaktadır. 2007 ve 2008 yılları karşılaştırıldığında en fazla düşüş bankaların kullandığı sendikasyon kredilerinde olmuştur.

(Milyon ABD doları)	2007	% Pay	2008	% Pay
Sendikasyon Kredileri	6.363	20,6	2.988	9,9
Seküritizasyon Kredileri	11.808	38,2	11.410	38,0
Diğer Krediler	12.768	41,3	15.654	52,1
Toplam	30.939	100,0	30.052	100,0

VADE YAPISI

Özel bankaların 2008 yıl sonu itibarıyla yurtdışından sağladıkları uzun vadeli krediler son ödeme tarihlerine göre incelendiğinde, bu kredilerin yaklaşık yüzde 7,6'sının orijinal vadelerinin 1-2 yıl arasında yer aldığı, yüzde 75,6'sının ise 5 yıl üzerinde vadelerle sağlandığı gözlenmektedir.

(Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1-2 YIL	53	114	190	1.138	3.270	5.358	2.291
3 YIL	593	396	650	1.601	1.172	1.437	1.534
4 YIL	375	392	318	315	558	1.546	1.772
5 YIL	753	977	1.354	719	1.557	1.384	1.745
5+ YIL	1.233	1.254	3.287	8.561	15.513	21.214	22.711
TOPLAM	3.008	3.133	5.798	12.333	22.071	30.939	30.052
(% Pay)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1-2 YIL	1,8	3,6	3,3	9,2	14,8	17,3	7,6
3 YIL	19,7	12,6	11,2	13,0	5,3	4,6	5,1
4 YIL	12,5	12,5	5,5	2,6	2,5	5,0	5,9
5 YIL	25,0	31,2	23,3	5,8	7,1	4,5	5,8
5+ YIL	41,0	40,0	56,7	69,4	70,3	68,6	75,6

KREDİ BÜYÜKLÜKLERİ

Özel bankaların yurtdışından sağladığı uzun vadeli krediler stoku, kredi büyüklüklerine göre (**kalan tutar bazında**) incelendiğinde; en büyük payın yüzde 73 ile tutarları 101 milyon ABD doları ile 1 milyar ABD doları arasında değişen yüksek tutarlı kredi büyüklüklerinden oluştuğu belirlenmektedir.

Kredi Büyüklükleri (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 Milyar-101 Milyon	1.947	1.850	4.218	8.642	17.412	24.890	21.935
Kredi Adedi	11	11	26	32	63	94	96
100-51 Milyon	264	231	218	1.006	1.214	2.272	3.797
Kredi Adedi	4	4	4	16	18	35	54
50 Milyon Altı	797	1.052	1.362	2.686	3.445	3.777	4.320
Kredi Adedi	569	629	800	1.172	1.207	1.287	1.328
Toplam Krediler	3.008	3.133	5.798	12.333	22.071	30.939	30.052
Kredi Adedi Toplamı	584	644	830	1.220	1.288	1.416	1.478
(% Pay)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 Milyar-101 Milyon	64,7	59,1	72,8	70,1	78,9	80,4	73,0
100-51 Milyon	8,8	7,4	3,8	8,2	5,5	7,3	12,6
50 Milyon Altı	26,5	33,6	23,5	21,8	15,6	12,2	14,4

DÖVİZ KOMPOZİSYONU

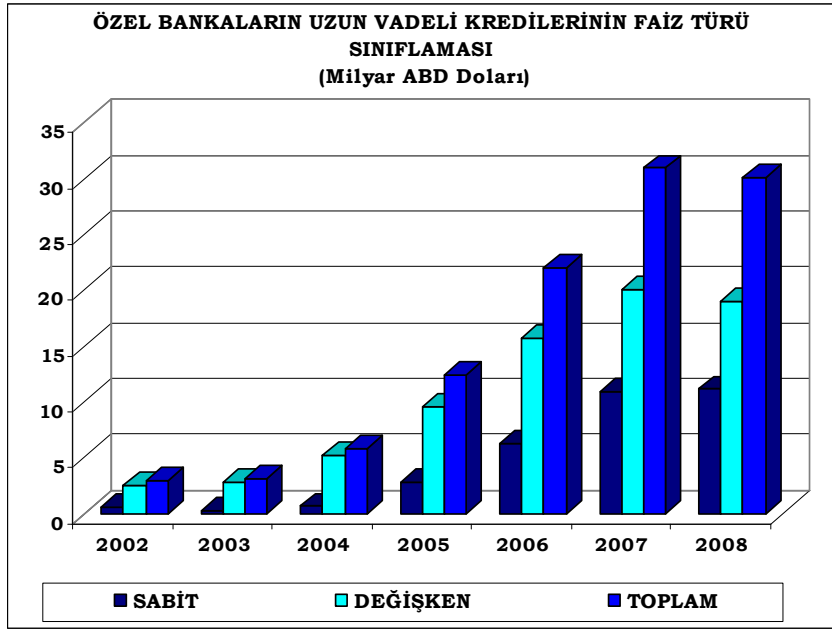
2008 yıl sonunda, **özel bankalara** ait dış borç bakiyesinin orijinal döviz cinsleri itibarıyla ABD doları ağırlıklı olduğu, buna göre ABD dolar karşılıkları üzerinden bakiyenin 6,5 milyar ABD doları karşılığı ile yüzde 18,5'lik kısmının Euro ve 18,9 milyar ABD doları ile yüzde 65,6'lık kısmının ABD doları olduğu belirlenmiştir (Tablo XIII).

FAİZ YAPISI

Özel bankaların dış borç stokunun 2008 yıl sonunda yüzde 37'si sabit faizli, yüzde 63'lük kısmı ise değişken faizli kredilerden oluşmaktadır. 2002 yılından başlayarak incelendiğinde sabit faizli kredilerin payının yıllar itibarıyla arttığı gözlenmektedir.

(% Pay)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sabit Faizli	16,6	9,0	10,5	22,6	28,6	35,1	37,0
Değişken Faizli	83,4	91,0	89,5	77,4	71,4	64,9	63,0

Grafik XV

ALACAKLI DAĞILIMI

2008 yıl sonu itibarıyla **özel bankaların** dış borç stokunun yüzde 88,4'ünün alacaklısı özel alacaklılardır.

Alacaklıya Göre Dağılım (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008 (% Pay)
Toplam	3.008	3.133	5.798	12.333	22.071	30.939	30.052	100
Resmi Alacaklılar	302	600	1.161	1.164	1.554	2.343	3.490	11,6
Özel Alacaklılar	2.706	2.533	4.637	11.169	20.517	28.596	26.562	88,4

Yukarıdaki verilerin ve açıklamaların ışığında bankaların yurtdışından sağladıkları kredi stokunun yapısal özellikleri özetle;

- Borçlanmanın yıllar bazında belirgin biçimde kısa vadeden uzun vadeye dönüşmesi,
 - Borç stokunun vade yapısının 5 yıl ve üzeri vadelerde yoğunlaşması,
 - Kredi tutarlarının büyük bir bölümünün 100 milyon ABD dolarını aşması,
 - Faiz yapısının değişken faiz ağırlıklı olması,
 - Borçlanmanın ABD doları döviz cinsinde ağırlıklı olması,
 - Kredi alacaklılarının çoğunluğunun “Özel alacaklılar” olması,
- şeklinde ortaya çıkmaktadır.

III.2.2.4. Diğer Sektörler

Diğer sektörlerin yurtdışından kullandığı krediler 2008 yıl sonunda 1,9 milyar ABD doları kısa, 108,1 milyar ABD doları uzun vadeli olmak üzere 2007 yıl sonuna göre yüzde 21,7 oranında artış göstererek 90,3 milyar ABD dolarından 109,9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

Diğer Sektörler (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diğer Sektörler	30.071	30.901	34.255	40.732	61.559	90.349	109.967
Kısa Vade	1.281	1.595	1.796	2.214	2.146	1.479	1.916
Uzun Vade	28.790	29.306	32.459	38.518	59.413	88.870	108.051
Kamu	3.780	3.577	3.058	2.039	1.496	1.929	2.088
Özel	25.010	25.729	29.401	36.479	57.917	86.941	105.963
Toplam Krediler	80.624	85.460	92.465	99.004	124.863	159.473	183.448
Diğer Sek Krd./Toplam Krd. (%)	37,3	36,2	37,0	41,1	49,3	56,7	59,9
Diğer Sek.Krd./GSYH(%)	13,0	10,1	8,8	8,5	11,7	13,8	14,8

2002 yılından itibaren düşüş görülen diğer sektörlerin yurtdışından kullandığı krediler stokunun GSYH'ye oranı, 2006 yılından itibaren borçlanmadaki hızlı artışın etkisiyle yükseliş eğilimine girmiş, 2005 yılı sonunda yüzde 8,5 olan oran 2006 yıl sonunda yüzde 11,7 ve 2007 yıl sonunda yüzde 13,8 iken 2008 yıl sonu itibarıyla yüzde 14,8 olarak gerçekleşmiştir.

III.2.2.4.1. Uzun Vadeli Krediler

Diğer sektörlerin yurtdışından sağladığı uzun vadeli krediler 2007 yıl sonu itibarıyla 88,9 milyar ABD doları iken 2008 yıl sonu itibarıyla 3,7 milyar ABD dolarlık kur farkına rağmen 108,1 milyar ABD doları olmuştur.

2007 yıl sonu itibarıyla 86,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşen ve uzun vadeli kredilerin yüzde 97,8'ini oluşturan **diğer sektörler-özel'in (Reel Sektör ve Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar)** yurtdışından sağladığı uzun vadeli krediler; 2008 yıl sonu itibarıyla 2007 yıl sonuna göre 19 milyar

ABD doları artışla 105,9 milyar ABD doları olarak uzun vadeli kredilerin yüzde 98,1'i şeklinde gerçekleşmiştir.

Akım-Stok İlişkisi (Milyon ABD doları)	2007	Ödemeler Dengesi İşlemleri	Değer ve Kur Farkı Değişimleri	2008
Diğer Sektörler	88.870	22.726	-3.545	108.051
(Reel Sektör)	(76,192)			(95,458)

Bundan sonraki bölümlerde **diğer sektörler-özel'in** yurtdışından sağladığı uzun vadeli krediler stoku ayrıntılarıyla incelenmektedir.

VADE YAPISI

Diğer sektörler-özel'in 2008 yıl sonu itibarıyla yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredilerin orijinal vade yapısına bakıldığında, bu kredilerin yüzde 20,9'unun vadelerinin 1-2 yıl arasında yer aldığı, yüzde 54,5'inin ise 5 yıl üzerinde vadelerle sağlandığı belirlenmektedir.

Orjinal Vade (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1-2 Yıl	6.188	6.419	7.570	9.328	13.053	16.585	22.176
3 Yıl	2.405	2.667	3.331	3.914	6.680	10.410	11.749
4 Yıl	1.428	1.701	2.030	2.882	5.600	8.420	8.260
5Yıl	1.787	1.694	1.763	2.436	3.151	5.065	6.025
5 + Yıl	13.202	13.248	14.707	17.919	29.433	46.461	57.753
Toplam	25.010	25.729	29.401	36.479	57.917	86.941	105.963
(% Pay)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1-2 Yıl	24,7	24,9	25,7	25,6	22,5	19,1	20,9
3 Yıl	9,6	10,4	11,3	10,7	11,5	12,0	11,1
4 Yıl	5,7	6,6	6,9	7,9	9,7	9,7	7,8
5 Yıl	7,1	6,6	6,0	6,7	5,4	5,8	5,7
5 + Yıl	52,8	51,5	50,0	49,1	50,8	53,4	54,5

DÖVİZ KOMPOZİSYONU

2008 yıl sonu itibarıyla, **diğer sektörler-özel'e** ait dış borç bakiyesinin ABD dolar karşılıkları üzerinden bakiyenin yüzde 36,6'sı Euro, yüzde 61,3'ü ise ABD dolarıdır (Tablo XIV).

Döviz Kompozisyonu (2008) (Milyon ABD Doları)	Toplam	ABD Doları	EURO ABD Doları Karşılığı	Diğer Para Cinsleri ABD Doları Karşılığı
Diğer Sektörler-Özel	105.963	64.943	38.799	2.221

KREDİ BÜYÜKLÜKLERİ

Diğer sektörler-özel'in yurtdışından sağladığı uzun vadeli krediler stokunun kredi büyüklükleri (kalan tutar bazında) açısından 2008 yıl sonu itibarıyla yüzde 34,4'ü tutarları 100 milyon ABD dolarını aşan yüksek tutarlı kredilerdir.

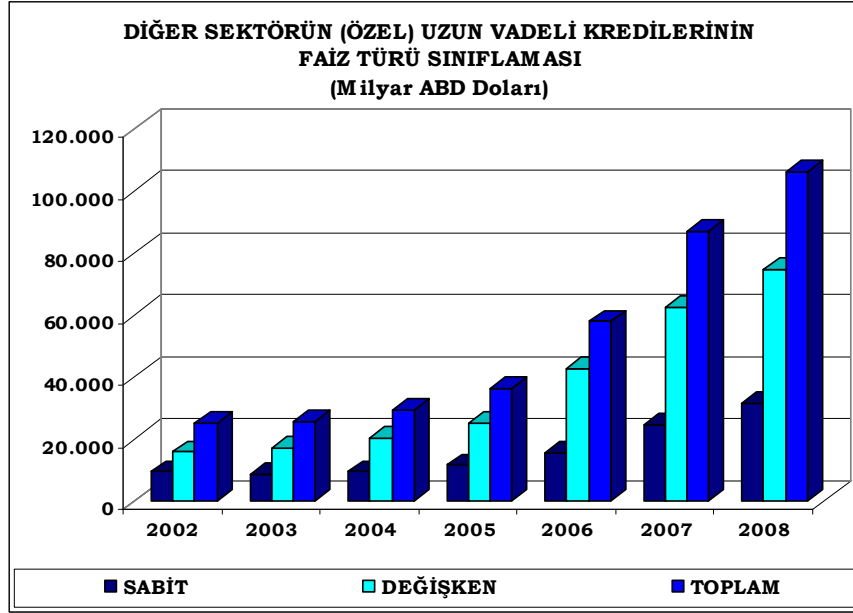
Kredi Büyüklükleri (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
100 Milyon ve üstü	5.968	6.376	5.522	7.061	16.393	28.028	36.422
Kredi Adedi	31	36	32	33	56	96	125
99,9 - 50 Milyon	2.419	1.930	2.774	3.943	6.456	9.074	11.069
Kredi Adedi	35	29	40	57	93	134	169
49,9 - 20 Milyon	3.653	3.660	4.409	5.485	8.905	14.080	16.621
Kredi Adedi	123	125	151	194	303	469	565
19,9 - 10 Milyon	3.366	3.155	3.679	4.445	6.816	9.578	11.543
Kredi Adedi	258	240	277	336	504	726	868
9,9 - 5 Milyon	3.258	3.516	4.204	4.521	6.136	8.960	10.470
Kredi Adedi	510	546	643	696	930	1.338	1.547
4,9 - 1 Milyon	4.880	5.476	6.793	8.345	9.943	13.522	15.835
Kredi Adedi	2.364	2.640	3.353	4.111	4.786	6.267	7.287
1 Milyon Altı	1.466	1.616	2.020	2.679	3.268	3.699	4.003
Kredi Adedi	4.276	4.609	5.865	7.831	9.215	10.385	11.254
Toplam Krediler	25.010	25.729	29.401	36.479	57.917	86.941	105.963
Kredi Adedi Toplamı	7.597	8.225	10.361	13.258	15.887	19.415	21.815

(% Pay)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
100 Milyon ve üstü	23,9	24,8	18,8	19,4	28,3	32,2	34,4
99,9 - 50 Milyon	9,7	7,5	9,4	10,8	11,1	10,4	10,4
49,9 - 20 Milyon	14,6	14,2	15,0	15,0	15,4	16,2	15,7
19,9 - 10 Milyon	13,5	12,3	12,5	12,2	11,8	11,0	10,9
9,9 - 5 Milyon	13,0	13,7	14,3	12,4	10,6	10,3	9,9
4,9 - 1 Milyon	19,5	21,3	23,1	22,9	17,2	15,6	14,9
1 Milyon altı	5,9	6,3	6,9	7,3	5,6	4,3	3,8

FAİZ YAPISI

Diğer sektörler-özel dış borç stoku 2008 yıl sonu itibarıyla yüzde 29,5'i sabit faizli, yüzde 70,5'lik kısmı ise değişken faizli kredilerden oluşmaktadır. 2002 yılından başlayarak incelendiğinde değişken faizli kredilerin payının yıllar itibarıyla arttığı gözlenmektedir.

Faiz Yapısı (% Pay)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Sabit Faizli	37,2	33,9	31,8	31,4	26,6	28,2	29,5
Değişken Faizli	62,8	66,1	68,2	68,6	73,4	71,8	70,5

Grafik XVI**ALACAKLI DAĞILIMI**

2008 yıl sonu itibarıyla alacaklı profili incelendiğinde, özel alacaklıların toplam stok içindeki payının yüzde 97,2 olduğu, özel alacaklılar içinde **diğer sektörler-özel**'in yabancı ticari bankalara olan kredi borcunun toplam stoka oranının yüzde 50,9 olduğu belirlenirken, yine bu grup içinde yer alan Türkiye'deki bankaların yurtdışı şube ve iştiraklerinden kullanılan kredilerin 40,8 milyar ABD dolarlık tutar ile yüzde 38,5 paya sahip olduğu belirlenmiştir.

Alacaklıya Göre Dağılım (2008) (Milyon ABD Doları)	Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar (1)	Finansal Olmayan Kuruluşlar ve Hane Halkı (2)	Toplam (1) + (2)	% Payı
Toplam	10.504	95.459	105.963	100
Resmi alacaklılar	273	2.711	2.984	2,8
Özel alacaklılar	10.231	92.748	102.979	97,2
-Yabancı Ticari Bankalar	5.970	47.926	53.896	50,9
-Yerleşik Bankaların Yurtdışı Şube ve İştirakleri	3.964	36.846	40.810	38,5
-Diğer	297	7.976	8.273	7,8

Alacaklıya göre Dağılım (Milyon ABD Doları)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008 (% Payı)
Toplam	25.010	25.729	29.401	36.479	57.917	86.941	105.963	100
Resmi Alacaklılar	2.209	2.320	2.311	2.115	2.151	2.939	2.984	2,8
Özel Alacaklılar	22.801	23.409	27.090	34.364	55.766	84.002	102.979	97,2

BORÇLU VE KREDİ SAYISI DAĞILIMI

Kredi büyüklüğüne göre 2008 yıl sonu itibarıyla **diğer sektörler-özel'in** kuruluş sayısı dağılımı ile kredi adedi ve en borçlu kuruluşlara göre kredi bakiyesi dağılımı Tablo XV'te gösterilmektedir. Söz konusu tablodan da görüleceği üzere borç bakiyelerine göre en fazla borçlu ilk 250 kuruluşun borç bakiyesi, **diğer sektörler-özel'in** toplam borcunun yüzde 72,7'sini oluşturmakta, toplam 6,890 kuruluş 105,9 milyar ABD dolarlık yurtdışından sağlanan uzun vadeli kredi borcunu paylaşmaktadır.

SEKTÖR DAĞILIMI

Diğer sektörler-özel'in kredi stokunun 2008 yıl sonu itibarıyla borçlusuna göre sektör dağılımları incelendiğinde, bankacılık dışı finansal kuruluşlar dışındaki kuruluşların bakiye borcunun yüzde 40,9'unun "Hizmetler" ana sektörlerine, yüzde 20,8'inin de "Sinai" sektör içerisinde "İmalat" alt sektörüne dağıldığı görülmektedir. "Hizmetler" ana sektörü içinde en önemli kalem toplam içinde yüzde 11,5'lik payla "Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme" alt sektörüdür (Tablo XVI).

Ayrıca, diğer sektörler-özel'in yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredilerle ilgili olarak, sektör bazında, toplam ABD dolar karşılıkları ve ABD doları, EURO ve diğer para cinsleri üzerinden sağlanan krediler ayırımında, sabit ve değişken faiz dağılımı, sabit ortalama faiz oranları ile spread ortalamaları Tablo XVII-XX'de ayrı ayrı gösterilmiştir. Öte yandan, 2008 yıl sonu stokunun kalan vadeye göre dağılımı, geçmiş dönemlere ilişkin güncelleme ve ilgili ay ile yayım tarihi arasında gerçekleşen kullanım ve geri ödeme veri girişleri nedeniyle yayım tarihinde teknik olarak elde edilemediğinden; konuya ilişkin Tablo XXI-XXII, 2008 yıl sonu bakiyesi orijinal verisinin kalan vade dağılımını içermekte olup, gösterge niteliğinde verilmektedir.

Yapılan açıklamaların ışığında, **diğer sektörler-özel'in** yurtdışından sağladıkları kredi stokunun yapısal özellikleri özetle;

- Borç stokunun vade yapısının 5 yıl ve üzeri vadelerde yoğunlaşması,
- Kredi bakiyelerinin büyük bir bölümünün 100 milyon ABD doları ve üstünde yer alması,
- Değişken faiz üzerinden borçlanmanın ağırlıklı olması,
- Borçlanmanın ABD doları ağırlıklı olması,
- Kredi alacaklılarının çoğunluğunun yabancı ticari bankalar olması,
- En borçlu 250 kuruluşun borcunun toplam borcun yüzde 72,7'sine sahip olması,

şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak, 2004 yılından itibaren yurtdışından sağlanan kredi stokunun yapısında önemli bir değişiklik olmuş, Genel Hükümet ve Merkez Bankası kredi stokunun toplam içindeki payı azalırken, diğer sektörlerin borçlanmasındaki artışa paralel olarak hem kredi stokundaki payı hem de GSYH'ye oranı belirgin bir artış göstermiştir.

III.2.2.4.2. Kısa Vadeli Krediler

2007 yıl sonunda 1,5 milyar ABD doları olan diğer sektörlerin yurtdışından kullandığı kısa vadeli krediler, 2008 yıl sonu itibarıyla 1,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2008 yıl sonu itibarıyla kısa vadeli nakit kredilerin içerisinde kamu kuruluşlarının kredisi 100 milyon ABD dolarıdır.

III.3. Mevduatlar

III.3.1. Varlıklar

Bankaların yurtdışı muhabirlerindeki ve banka dışı kesimin yurtdışındaki bankalardaki mevduat hesaplarını gösteren sözkonusu kalem, 2007 yıl sonunda 62,3 milyar ABD dolarından 2008 yıl sonu itibarıyla 73,6 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

III.3.1.1. Bankalar

2007 yıl sonunda 31,8 milyar ABD doları olan bankaların yurtdışı muhabirlerindeki mevduatı 2008 yıl sonunda 40,4 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

III.3.1.2. Diğer Sektörler

BIS istatistiklerinden derlenen yurtiçinde yerleşik **diğer sektörler-özel'in** yurtdışındaki mevduatlarının stok değeri, 2007 yıl sonunda 30,5 milyar ABD dolarından 2008 yıl sonunda 33,2 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

III.3.2. Yükümlülükler

Yurtdışı yerleşiklerin Türkiye'deki mevduatlarının bir bölümü Merkez Bankası'ndaki KMDTH'larından, diğer bölümü ise yurtiçi bankalardaki döviz ve YTL cinsinden mevduattan oluşmaktadır.

III.3.2.1 Merkez Bankası

Yurtdışında yerleşik Türk vatandaşlarının Merkez Bankası nezdinde açtırmış olduğu KMDTH'nin 2008 yıl sonu itibarıyla 13,5 milyar ABD doları tutarındaki bakiyenin 1,9 milyar ABD doları tutarındaki kısmı kısa vadeli, 11,6 milyar ABD doları tutarındaki bölümü ise uzun vadeli hesaplardan oluşmaktadır. Sözkonusu hesaplardan 2004 yılından beri süregelen çekiliş 2008 yılında da devam etmiş ve ödemeler dengesi kayıtlarına göre 1,8 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

III.3.2.2. Bankalar

Türkiye'deki bankalarda, yurtdışı bankaların mevduatı 2008 yıl sonu itibarıyla 5,4 milyar ABD doları, yurtdışı yerleşik kişilerin döviz olarak mevduatları 4,6 milyar ABD doları, YTL cinsinden mevduatları ise yaklaşık

5,3 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş, 2007 yıl sonu ile karşılaştırıldığında kur farkından arındırılmış olarak yaklaşık 4,5 milyar ABD doları artış sonucu 15,3 milyar ABD doları olmuştur.

Akım-Stok İlişkisi (Milyon ABD doları)	2007	Ödemeler Dengesi İşlemleri	Değer ve Kur Farkı Değişimleri	2008
Merkez Bankası	15.791	-1.791	-490	13.510
Bankalar	10.807	5.178	-729	15.256

III.4. Diğer Varlıklar

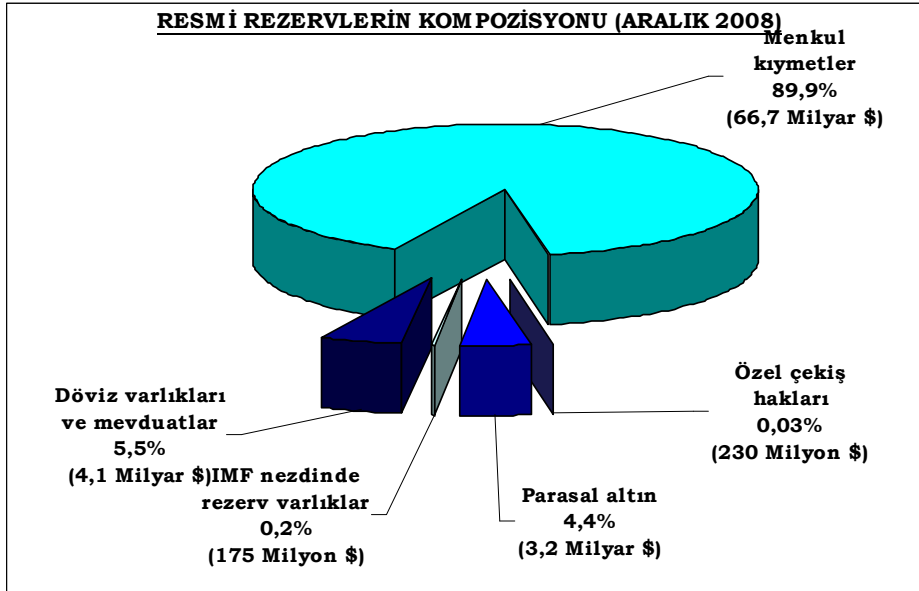
2008 yıl sonunda Genel Hükümetin 774 milyon ABD doları tutarındaki yurtdışı uluslararası kuruluşlardaki katılım payları ile Merkez Bankası'nın 1,5 milyar ABD doları tutarında Irak'tan alacaklarından oluşan bu kalem, toplam 2,3 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

IV. RESMİ REZERV VARLIKLARI

2007 yıl sonunda 76,4 milyar ABD doları olan Merkez Bankası resmi rezervleri 2008 yıl sonunda yüzde 2,9 oranında azalışla 74,2 milyar ABD dolarına düşmüştür. Öte yandan, aylık olarak Merkez Bankası internet sitesinde yayınlanan "Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi" tablosunda yer alan döviz varlıklarından önceden belirlenmiş kısa dönemli çıkışlar (kalan vadeye göre hesaplanmış) 2007 yıl sonunda 30,6 milyar ABD dolarından yüzde 24,3'lük azalışla 23,2 milyar ABD dolarına inmiş, döviz varlıklarından şarta bağlı kısa dönem çıkışlar ise 21,5 milyar ABD dolarından yüzde 18,7 azalışla 17,5 milyar ABD dolarına düşmüştür.

Merkez Bankası resmi rezervlerinin yüzde 4,4'ini oluşturan toplam 3732,82 Ons (1 ons altın=836,63 ABD doları) parasal altının değeri 3,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Grafik XVII

EK TABLOLAR

Tablo I-	<u>Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Dış Varlık ve Yükümlülükler</u>
Tablo II-	<u>Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Genel Hükümet-Dış Varlık ve Yükümlülükler</u>
Tablo III-	<u>Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Merkez Bankası-Dış Varlık ve Yükümlülükler</u>
Tablo IV-	<u>Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Bankalar-Dış Varlık ve Yükümlülükler</u>
Tablo V-	<u>Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Diğer Sektörler-Dış Varlık ve Yükümlülükler</u>
Tablo VI-	<u>Uluslararası Yatırım Pozisyonu: Yatırım Bazında Dağılım</u>
Tablo VII-	<u>Doğrudan Yatırımlar:Yurtiçinde Yerleşik Kişilerin Yurtdışındaki Doğrudan Yatırımları- Sektörel Dağılım</u>
Tablo VIII-	<u>Doğrudan Yatırımlar:Yurtiçinde Yerleşik Kişilerin Yurtdışındaki Doğrudan Yatırımları- Coğrafi Dağılım</u>
Tablo IX-	<u>Doğrudan Yatırımlar:Yurtdışında Yerleşik Kişilerin Türkiye'deki Doğrudan Yatırımları- Sektörel Dağılım</u>
Tablo X-	<u>Doğrudan Yatırımlar:Yurtdışında Yerleşik Kişilerin Türkiye'deki Doğrudan Yatırımları- Coğrafi Dağılım</u>
Tablo XI-	<u>Portföy Yatırımları: Yurtdışında Yerleşik Kişilerin Mülkiyetindeki Hisse Senetleri- Borçluya Göre Sektör Dağılımı</u>
Tablo XII-	<u>Portföy Yatırımları: Yurtdışında Yerleşik Kişilerin Mülkiyetindeki DİBS'lerin Kalan Vade Dağılımı</u>
Tablo XIII-	<u>Diğer Yatırımlar/Krediler : Özel Bankalar /Yurt Dışından Sağlanan Uzun Vadeli Krediler Döviz Kompozisyonu</u>
Tablo XIV-	<u>Diğer Yatırımlar/Krediler : Diğer Sektörler-Özel/Yurt Dışından Sağlanan Uzun Vadeli Krediler Döviz Kompozisyonu</u>
Tablo XV-	<u>Diğer Yatırımlar / Krediler: Borçlu Ve Kredi Sayısı Dağılımı</u>
Tablo XVI-	<u>Diğer Yatırımlar/Krediler : Diğer Sektörler-Özel ve Bankalar-Özel/Yurt Dışından Sağlanan Uzun Vadeli Kredi Bakıyeleri- Sektörel Dağılımı</u>
Tablo XVII-	<u>Diğer Yatırımlar / Krediler : Diğer Sektörler-Özel/ Yurtdışından Sağlanan Uzun Vadeli Krediler Toplam ABD Dolar Karşılıkları-Sektörlere Göre Faiz Dağılımı</u>
Tablo XVIII-	<u>Diğer Yatırımlar / Krediler : Diğer Sektörler-Özel/ Yurtdışından ABD Doları Üzerinden Sağlanan Uzun Vadeli Krediler- Sektörlere Göre Faiz Dağılımı</u>
Tablo XIX	<u>Diğer Yatırımlar / Krediler : Diğer Sektörler-Özel/ Yurtdışından Euro Üzerinden Sağlanan Uzun Vadeli Krediler - Sektörlere Göre Faiz Dağılımı</u>
Tablo XX	<u>Diğer Yatırımlar / Krediler : Diğer Sektörler-Özel/ Yurtdışından ABD Doları Ve Euro Haricindeki Diğer Döviz Cinsleri Üzerinden Sağlanan Uzun Vadeli Krediler-Sektörlere Göre Faiz Dağılımı</u>
Tablo XXI	<u>Diğer Yatırımlar / Krediler : Diğer Sektörler-Özel/ Uzun Vadeli Kredi Bakıyeleri Kalan Vade Dağılımı</u>
Tablo XXII	<u>Yurtdışından Sağlanan Uzun Vadeli Kredilerin Sektörlere Göre Kalan Vade Dağılımı</u>

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU: DIŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

(Milyon ABD Doları)

Tablo I

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, net	-54.767	-60.334	-65.560	-75.408	-98.651	-84.730	-85.446	-105.874	-127.840	-174.842	-206.650	-314.775	-197.258
Varlıklar	27.616	30.040	34.491	49.386	53.193	52.218	62.270	73.713	86.012	105.871	142.471	167.408	176.317
Yurtdışında doğrudan yatırımlar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3.668	4.581	5.847	6.138	7.060	8.315	8.866	12.210	13.865
Portföy yatırımları	5	5	5	4	4	550	809	1.963	936	732	3.126	2.023	1.954
Hisse senetleri	5	5	5	4	4	53	45	68	124	103	165	93	74
Merkez Bankası	5	5	5	4	4	4	5	15	16	14	15	16	16
Genel Hükümet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bankalar	0	0	0	0	0	0	0	7	59	50	80	47	42
Diğer Sektörler	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	49	40	46	49	39	70	30	16
Borç senetleri	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	497	764	1.895	812	629	2.961	1.930	1.880
Bono ve tahviller	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	464	730	1.882	800	611	2.898	1.893	1.878
Bankalar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	373	627	1.739	662	276	2.481	1.384	1.482
Diğer sektörler	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	91	103	143	138	335	417	509	396
Para piyasası araçları	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	33	34	13	12	18	63	37	2
Bankalar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	4	0	0	0	0	19	0
Diğer sektörler	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	31	30	13	12	18	63	18	2
Diğer yatırımlar	9.909	10.448	13.708	25.039	26.196	27.126	27.529	30.439	40.373	44.394	67.193	76.735	86.263
Ticari krediler	n.a.	n.a.	1.997	2.104	2.697	2.550	3.471	4.381	6.016	6.429	8.848	10.314	8.582
Diğer sektörler	n.a.	n.a.	1.997	2.104	2.697	2.550	3.471	4.381	6.016	6.429	8.848	10.314	8.582
Kısa vade	n.a.	n.a.	1.997	2.104	2.697	2.550	3.471	4.381	6.016	6.429	8.848	10.314	8.582
Krediler	2.557	2.823	2.938	2.292	2.063	2.950	2.370	2.816	2.189	1.348	1.946	1.843	1.844
Merkez Bankası	1.160	1.211	1.265	297	208	183	154	119	84	34	31	28	25
Bankalar	1.397	1.612	1.673	1.995	1.855	2.767	2.216	2.697	2.105	1.314	1.915	1.815	1.819
Uzun vade	1.050	1.206	1.237	1.436	1.524	1.567	1.456	2.204	1.538	965	1.182	727	814
Kısa vade	347	406	436	559	331	1.200	760	493	567	349	733	1.088	1.004
Mevduatlar	7.352	7.625	8.773	19.620	19.654	19.807	19.788	21.208	30.143	34.611	54.273	62.324	73.553
Bankalar	7.352	7.625	8.773	9.569	11.007	10.392	9.980	9.795	16.143	16.314	27.536	31.817	40.377
Diğer sektörler	n.a.	n.a.	n.a.	10.051	8.647	9.415	9.808	11.413	14.000	18.297	26.737	30.507	33.176
Diğer varlıklar	0	0	0	1.023	1.782	1.819	1.900	2.034	2.025	2.006	2.125	2.253	2.284
Merkez Bankası	0	0	0	1.023	1.184	1.235	1.257	1.272	1.288	1.326	1.395	1.468	1.510
Genel Hükümet	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	598	584	643	762	737	680	730	785	774
Rezerv varlıklar	17.702	19.587	20.778	24.343	23.325	19.961	28.085	35.173	37.643	52.430	63.286	76.440	74.235
Parasal altın	1.383	1.124	1.012	1.011	1.006	1.032	1.279	1.558	1.635	1.915	2.373	3.123	3.229
Ozel Çekiş Hakları	1	1	1	0	29	5	31	30	14	16	12	50	23
IMF nezdinde rezerv varlıklar	46	44	45	155	147	142	153	167	175	162	170	179	175
Yabancı Para	16.272	18.418	19.720	23.177	22.143	18.782	26.622	33.418	35.819	50.337	60.731	73.088	70.808
Döviz varlıkları ve mevduatlar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3.960	1.916	1.858	2.769	4.151	3.879	5.381	4.055
Bankalar nezdinde	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3.960	1.916	1.858	2.769	4.151	3.879	5.381	4.055
Menkul kıymetler	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	14.822	24.706	31.560	33.050	46.186	56.852	67.707	66.753
Yükümlülükler	82.383	90.374	100.051	124.794	151.844	136.948	147.716	179.587	213.852	280.713	349.121	482.183	373.575
Yurtdışında doğrudan yatırımlar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	19.209	19.677	18.789	33.537	38.523	71.293	95.078	153.939	69.871
Sermaye	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	19.209	18.047	16.259	30.936	37.169	69.927	93.447	150.908	66.565
Diğer sermaye	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1.630	2.530	2.601	1.354	1.366	1.631	3.031	3.306
Portföy yatırımları	16.273	19.844	17.804	38.586	35.862	24.710	23.883	30.024	45.751	72.606	84.410	120.629	68.802
Hisse senetleri	3.085	6.018	3.700	15.358	7.404	5.635	3.450	8.954	16.141	33.387	33.816	64.201	23.196
Diğer sektörler	3.085	6.018	3.700	15.358	7.404	5.635	3.450	8.954	16.141	33.387	33.816	64.201	23.196
Borç senetleri	13.188	13.826	14.104	23.228	28.458	19.075	20.433	21.070	29.610	39.219	50.594	56.428	45.606
Bono ve tahviller	13.188	13.826	14.104	23.228	28.458	19.075	20.433	21.070	29.610	39.219	50.594	56.428	45.606
Genel Hükümet	12.474	12.751	13.320	22.244	27.509	18.149	19.912	20.720	29.260	39.219	50.594	56.428	45.606
Yurtiçi	n.a.	n.a.	n.a.	6.313	6.630	727	1.458	3.174	12.314	20.139	26.721	32.166	20.433
Yurtdışı	12.474	12.751	13.320	15.931	20.879	17.422	18.454	17.546	16.946	19.080	23.873	24.262	25.173
Bankalar	714	1.075	784	984	949	926	521	350	350	0	0	0	0
Diğer yatırımlar	66.110	70.530	82.247	86.208	96.773	92.561	105.044	116.026	129.578	136.814	169.633	207.615	234.902
Ticari krediler	6.611	6.653	6.718	7.251	7.863	5.677	7.359	9.113	12.895	15.349	16.783	21.544	22.688
Diğer sektörler	6.611	6.653	6.718	7.251	7.863	5.677	7.359	9.113	12.895	15.349	16.783	21.544	22.688
Uzun vade	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	215	247	302	338	400	460	656
Kısa vade	6.611	6.653	6.718	7.251	7.863	5.677	7.144	8.866	12.593	15.011	16.383	21.084	22.032
Krediler	43.258	48.595	56.303	61.633	72.799	72.212	80.624	85.460	92.465	99.558	124.863	159.473	183.448
Merkez Bankası	719	639	407	410	3.739	13.671	8.091	7.292	3.005	9	10	10	10
IMF kredileri	669	601	392	396	3.705	13.643	8.068	7.272	2.995	0	0	0	0
Diğer uzun vade	8	8	8	8	8	8	8	9	9	8	9	9	9
Kısa vade	42	30	7	6	26	20	15	11	1	1	1	1	1
Genel Hükümet	23.700	21.915	22.146	21.480	22.307	20.856	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
Uzun vade	23.700	21.861	22.146	21.480	21.307	20.856	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
Kısa vade	0	54	0	0	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Bankalar	6.581	8.362	9.269	11.859	16.452	7.785	6.681	8.868	14.820	24.455	31.787	39.082	40.144
Uzun vade	2.741	4.015	4.757	5.415	5.312	3.780	3.486	3.548	6.104	12.651	22.558	31.559	30.642
Kısa vade	3.840	4.347	4.512	6.444	11.140	4.005	3.195	5.320	8.716	11.804	9.229	7.523	9.502
Diğer sektörler	12.258	17.679	24.481	27.884	30.301	29.900	30.071	30.901	34.255	40.732	61.559	90.349	109.967
Uzun vade	11.200	16.087	22.489	26.072	28.416	27.923	28.790	29.306	32.459	38.518	59.413	88.870	108.051
Kısa vade	1.058	1.592	1.992	1.812	1.885	1.977	1.281	1.595	1.796	2.214	2.146	1.479	1.916
Mevduatlar	16.241	15.282	19.226	17.324	16.111	14.672	17.061	21.453	24.218	21.907	27.987	26.598	28.766
Merkez Bankası	11.662	11.126	12.579	10.596	10.351	10.680	13.912	17.081	18.405	15.416	15.668	15.791	13.510
Bankalar	4.579	4.156	6.647	6.728	5.760	3.992	3.149	4.372	5.813	6.491	12.319	10.807	15.256

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU: GENEL HÜKÜMET-DIŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

(Milyon ABD Doları)

Tablo II

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, net	-38.421	-55.050	-58.357	-68.908	-72.901	-81.371	-85.675	-78.159
<u>Varlıklar</u>	584	643	762	737	680	730	785	774
Portföy yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0
Hisse senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Borç senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Bono ve tahviller	0	0	0	0	0	0	0	0
Para piyasası araçları	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer yatırımlar	584	643	762	737	680	730	785	774
Ticari krediler	0	0	0	0	0	0	0	0
Krediler	0	0	0	0	0	0	0	0
Döviz varlıkları ve mevduatlar	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer varlıklar	584	643	762	737	680	730	785	774
<u>Yükümlülükler</u>	39.005	55.693	59.119	69.645	73.581	82.101	86.460	78.933
Portföy yatırımları	18.149	19.912	20.720	29.260	39.219	50.594	56.428	45.606
Hisse senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Borç senetleri	18.149	19.912	20.720	29.260	39.219	50.594	56.428	45.606
Bono ve tahviller	18.149	19.912	20.720	29.260	39.219	50.594	56.428	45.606
Yurt içi	727	1.458	3.174	12.314	20.139	26.721	32.166	20.433
Yurt dışı	17.422	18.454	17.546	16.946	19.080	23.873	24.262	25.173
Diğer yatırımlar	20.856	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
Ticari krediler	0	0	0	0	0	0	0	0
Krediler	20.856	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
Uzun vade	20.856	35.781	38.399	40.385	34.362	31.507	30.032	33.327
Kısa vade	0	0	0	0	0	0	0	0

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU: MERKEZ BANKASI-DIŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

(Milyon ABD Doları)

Tablo III	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, net	-2.968	7.498	12.206	17.621	38.379	49.049	62.151	62.266
Varlıklar	21.383	29.501	36.579	39.031	53.804	64.727	77.952	75.786
Portföy yatırımları	4	5	15	16	14	15	16	16
Hisse senetleri	4	5	15	16	14	15	16	16
Borç senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Bono ve tahviller	0	0	0	0	0	0	0	0
Para piyasası araçları	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer yatırımlar	1.418	1.411	1.391	1.372	1.360	1.426	1.496	1.535
Krediler	183	154	119	84	34	31	28	25
Döviz varlıkları ve mevduatlar	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer varlıklar	1.235	1.257	1.272	1.288	1.326	1.395	1.468	1.510
Rezerv varlıklar	19.961	28.085	35.173	37.643	52.430	63.286	76.440	74.235
Parasal altın	1.032	1.279	1.558	1.635	1.915	2.373	3.123	3.229
Özel Çekiş Hakları	5	31	30	14	16	12	50	23
IMF nezdinde rezerv varlıklar	142	153	167	175	162	170	179	175
Yabancı para	18.782	26.622	33.418	35.819	50.337	60.731	73.088	70.808
Döviz varlıkları ve mevduatlar	3.960	1.916	1.858	2.769	4.151	3.879	5.381	4.055
Bankalar nezdinde	3.960	1.916	1.858	2.769	4.151	3.879	5.381	4.055
Menkul kıymetler	14.822	24.706	31.560	33.050	46.186	56.852	67.707	66.753
Yükümlülükler	24.351	22.003	24.373	21.410	15.425	15.678	15.801	13.520
Portföy yatırımları	0	0	0	0	0	0	0	0
Hisse senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Borç senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Bono ve tahviller	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer yatırımlar	24.351	22.003	24.373	21.410	15.425	15.678	15.801	13.520
Krediler	13.671	8.091	7.292	3.005	9	10	10	10
IMF kredileri	13.643	8.068	7.272	2.995	0	0	0	0
Diğer uzun vade	8	8	9	9	8	9	9	9
Kısa vade	20	15	11	1	1	1	1	1
Mevduatlar	10.680	13.912	17.081	18.405	15.416	15.668	15.791	13.510

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU: BANKALAR - DIŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER**(Milyon ABD Doları)****Tablo IV**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, net	-530	1.978	-1.100	-3.438	-22.278	-26.168	-48.586	-26.299
Varlıklar	14.498	13.869	15.431	20.246	19.213	33.422	37.077	45.863
Yurtdışında doğrudan yatırımlar	964	1.042	1.193	1.277	1.259	1.409	1.994	2.143
Portföy yatırımları	375	631	1.746	721	326	2.561	1.450	1.524
Hisse senetleri	0	0	7	59	50	80	47	42
Borç senetleri	375	631	1.739	662	276	2.481	1.403	1.482
Bono ve tahviller	373	627	1.739	662	276	2.481	1.384	1.482
Para piyasası araçları	2	4	0	0	0	0	19	0
Diğer yatırımlar	13.159	12.196	12.492	18.248	17.628	29.452	33.633	42.196
Krediler	2.767	2.216	2.697	2.105	1.314	1.915	1.815	1.819
Uzun vade	1.567	1.456	2.204	1.538	965	1.182	727	814
Kısa vade	1.200	760	493	567	349	733	1.088	1.004
Döviz varlıkları ve mevduatlar	10.392	9.980	9.795	16.143	16.314	27.536	31.817	40.377
Yükümlülükler	15.028	11.891	16.531	23.684	41.491	59.590	85.663	72.162
Yurtiçinde doğrudan yatırımlar	2.325	1.540	2.941	2.701	10.545	15.484	35.774	16.762
Sermaye	2.325	1.540	2.941	2.701	10.545	15.484	35.774	16.762
Portföy yatırımları	926	521	350	350	0	0	0	0
Borç senetleri	926	521	350	350	0	0	0	0
Bono ve tahviller	926	521	350	350	0	0	0	0
Diğer yatırımlar	11.777	9.830	13.240	20.633	30.946	44.106	49.889	55.400
Krediler	7.785	6.681	8.868	14.820	24.455	31.787	39.082	40.144
Uzun vade	3.780	3.486	3.548	6.104	12.651	22.558	31.559	30.642
Kısa vade	4.005	3.195	5.320	8.716	11.804	9.229	7.523	9.502
Mevduatlar	3.992	3.149	4.372	5.813	6.491	12.319	10.807	15.256

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU: DİĞER SEKTÖRLER-DİŞ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER
(Milyon ABD Doları)

Tablo V	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, net	-42.811	-39.872	-58.623	-73.115	-118.042	-148.160	-242.665	-155.066
Varlıklar	15.753	18.257	20.941	25.998	32.174	43.592	51.594	53.894
Yurtdışında doğrudan yatırımlar	3.617	4.805	4.945	5.783	7.056	7.457	10.216	11.722
Portföy yatırımları	171	173	202	199	392	550	557	414
Hisse senetleri	49	40	46	49	39	70	30	16
Borç senetleri	122	133	156	150	353	480	527	398
Bono ve tahviller	91	103	143	138	335	417	509	396
Para piyasası araçları	31	30	13	12	18	63	18	2
Diğer yatırımlar	11.965	13.279	15.794	20.016	24.726	35.585	40.821	41.758
Ticari krediler	2.550	3.471	4.381	6.016	6.429	8.848	10.314	8.582
Uzun vade	0	0	0	0	0	0	0	0
Kısa vade	2.550	3.471	4.381	6.016	6.429	8.848	10.314	8.582
Krediler	0	0	0	0	0	0	0	0
Döviz varlıkları ve mevduatlar	9.415	9.808	11.413	14.000	18.297	26.737	30.507	33.176
Yükümlülükler	58.564	58.129	79.564	99.113	150.216	191.752	294.259	208.960
Yurtiçinde doğrudan yatırımlar	17.352	17.249	30.596	35.822	60.748	79.594	118.165	53.109
Sermaye	15.722	14.719	27.995	34.468	59.382	77.963	115.134	49.803
Diğer sermaye	1.630	2.530	2.601	1.354	1.366	1.631	3.031	3.306
Portföy yatırımları	5.635	3.450	8.954	16.141	33.387	33.816	64.201	23.196
Hisse senetleri	5.635	3.450	8.954	16.141	33.387	33.816	64.201	23.196
Borç senetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Bono ve tahviller	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer yatırımlar	35.577	37.430	40.014	47.150	56.081	78.342	111.893	132.655
Ticari krediler	5.677	7.359	9.113	12.895	15.349	16.783	21.544	22.688
Uzun vade	n.a.	215	247	302	338	400	460	656
Kısa vade	5.677	7.144	8.866	12.593	15.011	16.383	21.084	22.032
Krediler	29.900	30.071	30.901	34.255	40.732	61.559	90.349	109.967
Uzun vade	27.923	28.790	29.306	32.459	38.518	59.413	88.870	108.051
Kısa vade	1.977	1.281	1.595	1.796	2.214	2.146	1.479	1.916

ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU: YATIRIM BAZINDA DAĞILIM

(Milyon ABD Doları)

Tablo VI	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Doğrudan Yatırımlar (net)	0	0	0	0	-15.541	-15.096	-12.942	-27.399	-31.463	-62.978	-86.212	-141.729	-56.006
Yurtdışında	0	0	0	0	3.668	4.581	5.847	6.138	7.060	8.315	8.866	12.210	13.865
Yurtiçinde	0	0	0	0	19.209	19.677	18.789	33.537	38.523	71.293	95.078	153.939	69.871
Portföy Yatırımları (net)	-16.268	-19.839	-17.799	-38.582	-35.858	-24.160	-23.074	-28.061	-44.815	-71.874	-81.284	-118.606	-66.848
Varlıklar	5	5	5	4	4	550	809	1.963	936	732	3.126	2.023	1.954
Yükümlülükler	16.273	19.844	17.804	38.586	35.862	24.710	23.883	30.024	45.751	72.606	84.410	120.629	68.802
Diğer Yatırımlar (net)	-56.201	-60.082	-68.539	-61.169	-70.577	-65.435	-77.515	-85.587	-89.205	-92.420	-102.440	-130.880	-148.648
Varlıklar	9.909	10.448	13.708	25.039	26.196	27.126	27.529	30.439	40.373	44.394	67.193	76.735	86.254
Yükümlülükler	66.110	70.530	82.247	86.208	96.773	92.561	105.044	116.026	129.578	136.814	169.633	207.615	234.902
Rezerv Varlıklar	17.702	19.587	20.778	24.343	23.325	19.961	28.085	35.173	37.643	52.430	63.286	76.440	74.235
Net UYP	-54.767	-60.334	-65.560	-75.408	-98.651	-84.730	-85.446	-105.874	-127.840	-174.842	-206.650	-314.775	-197.267

DOĞRUDAN YATIRIMLAR: YURTIÇİNDE YERLEŞİK KİŞİLERİN YURTDIŞINDAKİ DOĞRUDAN YATIRIMLARI (SEKTÖREL DAĞILIM)
(Milyon ABD Doları)

Tablo VII

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
TARIM SEKTÖRÜ	0	0	0	0	0	0	0	0
A. Tarım, Avcılık ve Ormanlık	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Balıkçılık	0	0	0	0	0	0	0	0
SINAI SEKTÖRLER	2.170	2.431	2.507	3.105	4.135	4.334	4.822	5.212
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	10	22	26	26	27	28	28	29
D. İmalat	1.366	1.413	1.409	1.428	1.637	1.685	1.786	1.842
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	794	996	1.072	1.651	2.471	2.621	3.008	3.341
HİZMETLER SEKTÖRÜ	2.411	3.182	3.401	3.806	4.101	4.400	7.182	8.158
F. İnşaat	70	86	90	94	223	236	255	294
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	643	795	834	900	971	1.041	1.079	1.189
H. Oteller ve Lokantalar	85	93	93	94	94	94	96	100
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	148	149	150	309	337	435	757	1.233
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	1.440	2.034	2.209	2.382	2.437	2.539	3.250	3.213
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	0	0	0	0	0	0	0	0
M. Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	0	0	0	0	0	0	0	0
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	25	25	25	27	39	55	1.745	2.129
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehukları ve hanehukları tarafından kendi kullarımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış üretim faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0	0	0	0	0	0	0	0
Sınıflandırılmayan	0	234	230	149	79	132	206	495
TOPLAM	4.581	5.847	6.138	7.060	8.315	8.866	12.210	13.865

DOĞRUDAN YATIRIMLAR: YURTIÇİNDE YERLEŞİK KİŞİLERİN YURTDIŞINDAKİ DOĞRUDAN YATIRIMLARI (COĞRAFİ DAĞILIM)
(Milyon ABD Doları)

Tablo VIII

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
AVRUPA	3.131	4.164	4.392	4.702	5.083	5.406	8.042	8.935
Belçika	49	52	52	52	53	56	56	56
Lüksemburg	145	146	159	159	159	160	170	170
Bulgaristan	30	39	41	46	51	52	54	56
Danimarka	4	4	4	4	4	4	4	4
Almanya	324	343	391	379	375	375	460	461
Yunanistan	0	0	1	1	1	2	2	6
İspanya	0	1	1	1	1	1	3	6
Fransa	100	99	101	102	102	104	84	109
İrlanda	32	51	52	42	43	35	51	59
İtalya	2	2	2	2	107	111	111	112
Hollanda	1.471	2.295	2.419	2.683	2.828	3.041	4.201	4.619
Portekiz	0	0	0	0	0	0	0	0
İngiltere	482	519	531	535	584	586	463	463
Avusturya	23	46	56	78	85	74	104	138
Romanya	82	125	120	133	159	162	185	209
Finlandiya	0	0	0	0	0	0	0	0
İsveç	0	0	0	0	0	0	33	33
Çek Cumhuriyeti	0	84	84	84	84	84	84	84
Macaristan	43	43	44	44	41	70	70	75
Malta	24	25	25	25	25	104	1.331	1.343
Polonya	3	3	3	7	8	7	8	8
Slovakya	0	2	2	2	2	2	2	2
Slovenya	0	0	0	0	0	0	0	1
Estonya	0	0	0	0	0	0	0	0
Litvanya	1	1	2	1	1	1	1	1
Letonya	0	0	0	2	2	1	1	1
İsviçre	65	64	68	71	72	68	83	75
İzlanda	0	0	0	0	0	0	0	0
Lichtenştayn	0	0	0	0	0	0	0	0
Norveç	0	0	0	0	0	0	0	0
DiĞER AVRUPA ÜLKELERİ	251	220	234	249	296	306	481	844
Arnavutluk	0	0	0	0	2	2	53	58
Andora	0	0	0	0	0	0	0	0
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	0	0	300
Bosna Hersek	0	0	17	24	31	34	44	45
Hırvatistan	0	0	0	0	0	0	0	0
Faroe Adaları	0	0	0	0	0	0	0	0
Cebelitarık	0	0	10	11	11	2	2	2
Guernsey	0	0	0	0	0	0	0	0
Vatikan	0	0	0	0	0	0	0	0
Man Adası	0	0	0	0	0	0	0	0
Jersey	0	0	3	3	3	3	3	3
Makedonya	0	0	1	1	1	0	1	22
Moldova	0	0	1	1	0	0	2	2
Rusya	166	154	150	154	184	180	244	264
Ukrayna	7	8	10	12	23	39	52	61
Karadağ	0	0	0	0	0	0	6	14
Sırbistan	0	0	0	0	0	0	1	1
Diğer	78	58	42	43	41	46	73	72
AFRİKA	22	60	67	72	86	90	171	375
KUZEY AFRİKA	11	49	53	58	71	78	151	336
Cezayir	0	26	26	26	29	31	30	31
Mısır	5	5	5	5	7	9	38	48
Libya	1	13	16	20	30	33	38	53
Fas	0	0	1	2	1	1	1	5
Tunus	5	5	5	5	4	4	44	199
DiĞER AFRİKA ÜLKELERİ	11	11	14	14	15	12	20	39
Etiyopya	0	0	0	0	0	0	6	11
Liberya	0	0	0	1	2	1	1	1
Nijerya	1	1	2	2	2	1	2	2
Güney Afrika	10	10	11	11	11	10	11	11
Senegal	0	0	0	0	0	0	0	1
Sudan	0	0	1	0	0	0	0	13
Swaziland	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablo VIII'in devamı...

AMERİKA	267	281	267	278	293	293	298	304
KUZEY AMERİKA	140	144	128	129	135	142	146	151
ABD	139	143	127	128	135	141	145	150
Kanada	1	1	1	1	0	1	1	1
ORTA AMERİKA	112	122	124	134	143	136	137	138
Bahamalar	1	1	1	11	11	11	11	11
Barbados	0	0	0	0	0	0	0	0
Bermuda	0	0	0	0	0	0	0	0
Virgin Adaları	109	118	119	119	119	123	123	123
Cayman Adaları	0	1	1	1	1	1	1	2
Meksika	1	1	1	1	0	0	0	0
Hollanda Antilleri	1	1	2	2	2	1	2	2
Panama	0	0	0	0	0	0	0	0
Trinidad ve Tobago	0	0	0	0	0	0	0	0
Turks ve Caicos Adaları	0	0	0	0	10	0	0	0
GÜNEY AMERİKA	15	15	15	15	15	15	15	15
Arjantin	12	12	12	12	12	12	12	12
Brezilya	3	3	3	3	3	3	3	3
ASYA	1.161	1.342	1.412	2.008	2.853	3.076	3.699	4.250
YAKIN VE ORTA DOĞU	649	819	886	1.470	2.288	2.477	2.917	3.397
İran	9	9	9	13	16	16	18	155
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	0
KÖRFEZ ÜLKELERİ	19	22	24	22	22	23	39	45
Bahreyn	12	14	14	14	14	14	14	14
Irak	0	0	0	0	0	0	0	0
Kuveyt	3	3	3	3	3	3	3	3
Katar	0	0	0	0	0	0	0	1
Suudi Arabistan	4	4	6	4	4	4	5	6
Birleşik Arap Emirlikleri	0	1	1	1	1	2	17	21
DiĞER YAKIN VE ORTA DOĞU ÜLKELERİ	621	788	853	1.435	2.250	2.438	2.860	3.197
Azerbaycan	569	741	804	1.387	2.202	2.364	2.773	3.105
Gürcistan	34	27	27	27	27	53	65	69
Ürdün	18	19	19	19	19	19	19	19
Lübnan	0	0	0	0	0	0	0	0
Suriye	0	1	3	2	2	2	3	4
DiĞER ASYA ÜLKELERİ	512	523	526	538	565	599	782	853
Bangladeş	0	0	0	0	0	1	1	1
Çin	2	3	3	4	5	7	24	25
Hong Kong	1	1	1	2	2	2	2	2
Hindistan	0	0	0	0	0	0	3	13
Endonezya	1	1	1	1	1	1	4	4
Japonya	0	0	0	0	0	0	0	0
Kazakistan	417	421	420	425	434	460	615	662
Güney Kore	0	0	0	0	0	0	0	0
Kırgızistan	24	24	24	24	24	24	24	24
Malezya	1	1	0	1	0	0	0	0
Pakistan	1	1	1	1	1	0	2	2
Singapur	0	0	0	0	0	0	0	4
Tayvan	0	0	0	0	0	0	0	0
Tayland	0	0	0	0	0	1	1	1
Türkmenistan	45	52	55	58	58	59	58	57
Özbekistan	20	19	21	22	40	44	48	58
OKYANUSYA ve KUTUP BÖLGESİ	0	0	0	0	0	1	0	1
Avustralya	0	0	0	0	0	0	0	0
Fransız Güney Toprakları	0	0	0	0	0	0	0	0
Marshal Adaları	0	0	0	0	0	0	0	0
Niue	0	0	0	0	0	1	0	1
SINIFLANDIRILMAYANLAR	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM	4.581	5.847	6.138	7.060	8.315	8.866	12.210	13.865

DOĞRUDAN YATIRIMLAR: YURTDIŞINDA YERLEŞİK KİŞİLERİN TÜRKİYE'DEKİ DOĞRUDAN YATIRIMLARI (SEKTÖREL DAĞILIM) (*) (**)

(Milyon ABD Doları)

Tablo IX

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
TARIM SEKTÖRÜ	45	46	27	44	237	81	180	304	150
A. Tarım, Avcılık ve Ormancılık	45	46	27	42	236	76	164	261	128
B. Balıkçılık	0	0	0	2	1	5	16	43	22
SINAI SEKTÖRLER	11.777	11.474	10.734	19.701	20.532	26.796	28.869	46.689	18.089
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	262	59	213	280	1.706	1.472	1.675	2.493	1.046
D. İmalat	9.822	10.279	8.752	15.931	15.269	21.684	24.391	38.123	13.761
DA. Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı	2.193	2.860	1.758	2.712	2.733	4.115	5.540	7.935	3.247
DB. Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı	303	338	255	295	311	328	220	261	113
DC. Deri ve Deri Ürünleri İmalatı	2	2	4	3	1	2	5	2	1
DD. Ağaç Ürünleri İmalatı	21	11	9	15	22	30	0	6	3
DE. Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayım	303	160	241	585	405	619	574	787	224
DF. Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı	360	699	349	524	485	761	1.302	1.388	655
DG. Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı	1.278	861	804	1.374	1.510	2.546	2.910	5.048	1.745
DH. Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı	665	689	544	976	760	1.053	1.181	1.432	532
DI. Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı	441	486	244	620	1.255	2.357	2.131	2.953	1.219
DJ. Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	357	532	274	713	675	1.002	1.054	6.183	2.509
DK. Makina ve Teçhizat İmalatı	699	410	823	1.095	988	1.357	1.854	1.334	662
DL. Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı	1.131	712	425	1.668	950	1.261	1.453	2.424	755
DM. Ulaşım Araçları İmalatı	1.964	2.361	2.419	5.163	5.148	6.189	6.117	8.358	2.092
DN. Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar	105	158	603	188	26	64	50	12	4
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	1.693	1.136	1.769	3.490	3.557	3.640	2.803	6.073	3.282
HİZMETLER SEKTÖRÜ	7.387	6.527	5.498	11.191	16.400	43.050	64.398	103.914	48.325
F. İnşaat	22	338	389	442	57	397	289	798	356
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	2.759	2.288	1.410	4.740	3.068	6.834	7.942	14.152	5.486
H. Oteller ve Lokantalar	352	200	130	124	560	1.039	967	927	321
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	2.487	946	1.360	2.053	7.564	19.556	30.805	33.379	15.428
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	1.584	2.604	1.809	3.647	3.527	12.091	17.284	40.431	19.204
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	0	0	0	93	1.235	2.255	5.269	9.510	3.108
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	0	0	0	0	0	0	0	0	0
M. Eğitim	0	0	0	14	39	63	58	70	53
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	71	138	342	45	231	459	1.406	3.146	2.914
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	112	13	58	33	119	356	378	1.501	1.455
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehalkları ve hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış üretim faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sınıflandırılmayan	0	0	0	0	0	0	0	1	1
TOPLAM	19.209	18.047	16.259	30.936	37.169	69.927	93.447	150.908	66.565

(*) Yabancı ortaktan kullanılan kredileri içeren "Diğer Sermaye" kalemi hariçtir.

(**) Firma bildirimleri esas alınmıştır.

DOĞRUDAN YATIRIMLAR: YURTDIŞINDA YERLEŞİK KİŞİLERİN TÜRKİYE'DEKİ DOĞRUDAN YATIRIMLARI (COĞRAFİ DAĞILIM) (*) (**)
(Milyon ABD Doları)

Tablo X

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
AVRUPA	15.850	14.883	13.410	24.760	29.758	56.964	75.812	120.549	53.360
Belçika	223	592	480	830	929	3.141	5.831	8.249	3.257
Lüksemburg	239	440	316	606	639	1.275	2.095	7.712	2.755
Bulgaristan	0	1	1	12	8	39	21	44	1
Danimarka	37	79	103	252	229	334	425	463	207
Almanya	2.189	1.898	2.156	3.971	5.097	6.877	6.577	10.058	4.720
Yunanistan	10	18	34	91	99	237	2.608	5.778	4.117
İspanya	93	58	89	445	599	732	1.356	3.399	1.593
Fransa	1.608	2.475	1.821	3.389	3.512	7.020	7.464	12.881	5.556
İrlanda	88	44	8	13	57	0	51	61	36
İtalya	998	443	604	1.679	1.623	3.919	4.325	3.370	1.133
Hollanda	7.500	4.607	4.520	7.205	9.905	15.278	19.546	33.376	13.380
Portekiz	0	0	1	0	0	0	156	380	155
İngiltere	1.949	2.771	2.164	3.455	3.581	6.071	7.101	13.008	5.229
Avusturya	34	16	21	51	79	153	563	4.390	2.113
Romanya	0	0	4	5	0	6	3	0	0
Finlandiya	34	581	262	1.309	1.782	6.004	7.913	9.363	4.960
İsveç	31	18	67	108	130	196	212	303	118
Çek Cumhuriyeti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Macaristan	0	0	0	0	0	9	0	29	15
Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Polonya	0	0	0	0	0	0	0	7	2
Slovakya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovenya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Estonya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Litvanya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Letonya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İsviçre	749	710	627	1.229	1.307	1.754	1.988	3.718	1.966
İzlanda	0	53	85	0	47	78	75	102	36
Lichtenştaın	0	0	2	6	7	3	2	4	1
Norveç	26	16	20	27	26	33	51	76	31
DIĞER AVRUPA ÜLKELERİ	42	63	25	77	102	3.805	7.449	3.778	1.971
Arnavutluk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andora	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beyaz Rusya	0	0	0	0	0	0	0	44	27
Bosna Hersek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hırvatistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Faroe Adaları	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cebelitarık	18	1	0	0	0	0	0	0	0
Guernsey	0	0	0	0	6	7	9	3	1
Vatikan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Man Adası	12	26	12	23	4	10	0	0	0
Jersey	0	0	0	53	64	116	510	435	178
Makedonya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rusya	0	0	0	1	1	3.602	6.925	3.293	1.763
Ukrayna	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Karadağ	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sırbistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer	12	35	13	0	27	70	5	3	2
AFRİKA	36	48	26	53	49	70	78	151	110
KUZEY AFRİKA	36	48	26	49	49	70	77	98	97
Cezayir	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Mısır	0	18	8	13	8	2	3	0	0
Libya	36	28	17	34	40	67	72	97	97
Fas	0	2	1	2	0	1	1	1	0
Tunus	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DIĞER AFRİKA ÜLKELERİ	0	0	0	4	0	0	1	53	13
Etiyopya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liberya	0	0	0	4	0	0	0	0	0
Nijerya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Güney Afrika	0	0	0	0	0	0	0	52	13
Senegal	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sudan	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Swaziland	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Tablo X'in devamı...

AMERİKA	2.265	2.285	1.749	3.702	5.331	6.699	9.021	17.314	6.302
KUZEY AMERİKA	2.245	2.253	1.725	3.597	4.029	5.681	5.734	12.777	4.654
ABD	2.245	2.253	1.671	3.439	3.340	4.807	4.566	11.520	4.530
Kanada	0	0	54	158	689	874	1.168	1.257	124
ORTA AMERİKA	20	32	24	105	1.302	1.018	3.287	4.537	1.648
Bahamalar	0	0	0	0	0	0	0	27	16
Barbados	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Bermuda	3	0	0	10	2	1	8	9	2
İngiliz Virgin Adaları	0	23	12	20	51	106	83	182	26
Cayman Adaları	0	0	0	3	3	12	3	18	6
Meksika	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hollanda Antilleri	0	0	0	66	673	0	469	10	3
Panama	17	9	12	0	573	896	2.723	4.291	1.595
Trinidad ve Tobago	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Turks ve Caicos Adaları	0	0	0	6	0	0	0	0	0
GÜNEY AMERİKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arijantin	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brezilya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ASYA	1.056	829	1.071	2.419	2.031	6.194	8.464	12.735	6.749
YAKIN VE ORTA DOĞU	421	373	319	853	595	4.298	7.166	10.277	5.978
İran	35	33	18	37	23	30	73	253	116
İsrail	1	33	49	39	19	11	202	386	244
KÖRFEZ ÜLKELERİ	365	294	234	733	517	4.192	6.817	9.308	5.447
Bahreyn	5	9	13	185	112	228	293	1.073	323
İrak	0	0	1	1	1	3	1	1	31
Kuveyt	91	101	78	179	153	309	356	708	365
Katar	0	0	1	2	0	0	1	0	0
Suudi Arabistan	263	184	141	362	247	498	717	1.248	997
Birleşik Arap Emirlikleri	6	0	0	4	4	3.154	5.449	6.278	3.731
DİĞER YAKIN VE ORTA DOĞU ÜLKELERİ	20	13	18	44	36	65	74	330	171
Azerbaycan	0	0	1	8	19	34	35	101	36
Gürcistan	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Ürdün	1	0	1	2	0	0	3	100	63
Lübnan	19	12	16	32	17	31	36	128	71
Suriye	0	0	0	1	0	0	0	1	1
DİĞER ASYA ÜLKELERİ	635	456	752	1.566	1.436	1.896	1.298	2.458	771
Bangladeş	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Çin	0	0	0	1	0	4	0	2	2
Hong Kong	0	43	47	88	10	1	4	6	1
Hindistan	0	10	75	0	0	0	0	0	7
Endonezya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Japonya	586	290	521	1.127	1.143	1.318	1.045	1.345	482
Kazakistan	0	0	0	0	3	11	48	670	105
Güney Kore	21	100	103	336	269	510	181	148	52
Kırgızistan	0	0	0	0	0	3	5	0	0
Malezya	0	0	0	0	0	32	0	0	3
Pakistan	6	13	6	13	11	17	13	220	98
Singapur	0	0	0	0	0	0	0	61	20
Tayvan	0	0	0	1	0	0	2	3	1
Tayland	22	0	0	0	0	0	0	0	0
Türkmenistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Özbekistan	0	0	0	0	0	0	0	3	0
OKYANUSYA ve KUTUP BÖLGESİ	0	0	0	0	0	0	72	159	41
Avustralya	0	0	0	0	0	0	69	154	39
Fransız Güney Toprakları	0	0	0	0	0	0	3	4	2
Marşal Adaları	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Niue	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SINIFLANDIRILMAYANLAR	2	2	3	2	0	0	0	0	3
TOPLAM	19.209	18.047	16.259	30.936	37.169	69.927	93.447	150.908	66.565

(*) Yabancı ortaktan kullanılan kredileri içeren "Diğer Sermaye" kalemi hariçtir.

(**) Firma bildirimleri esas alınmıştır.

PORTFÖY YATIRIMLARI: YURTDIŞINDA YERLEŞİK KİŞİLERİN MÜLKİYETİNDEKİ HİSSE SENETLERİ- BORÇLUYA GÖRE SEKTÖR DAĞILIMI

(Milyon ABD Doları)

Tablo XI

SEKTÖRLER	2005		2006		2007		2008	
	NOMİNAL DEĞER	PIYASA DEĞERİ	NOMİNAL DEĞER	PIYASA DEĞERİ	NOMİNAL DEĞER	PIYASA DEĞERİ	NOMİNAL DEĞER	PIYASA DEĞERİ
SINAI	877	8.072	1.081	8.894	1.930	15.848	1.308	5.185
GIDA, İÇECEK	67	1.240	116	1.783	293	2.915	229	1.424
ORMAN, KAĞIT, BASIM	132	668	135	513	187	840	89	193
KİMYA, PETROL, PLASTİK	226	2.929	268	2.716	341	5.047	295	1.688
METAL ANA	115	883	154	1.186	507	3.347	299	988
METAL EŞYA, MAKİNA	190	1.313	218	1.429	312	2.123	186	396
TAŞ, TOPRAK	133	1.011	170	1.235	249	1.479	182	457
TEKSTİL, DERİ	8	16	15	20	28	56	18	31
SINAI DİĞER	5	10	5	12	12	41	10	8
HİZMETLER	373	3.788	594	6.112	942	12.717	961	6.483
ELEKTRİK	7	39	6	21	11	92	10	49
İLETİŞİM	202	1.675	334	2.379	502	6.463	699	4.865
SPOR	3	57	4	74	6	151	5	168
TİCARET	82	1.247	122	2.424	203	3.408	90	698
TURİZM	19	36	12	20	24	29	15	7
ULAŞTIRMA	25	218	57	340	84	658	57	235
HİZMET DİĞER	35	516	59	853	112	1.917	85	461
MALİ	3.053	21.294	3.600	18.615	5.522	35.320	4.610	11.465
BANKA	2.159	16.246	2.364	13.591	3.517	26.685	3.245	8.976
FINANSAL KİR. FAKTORİNG	39	232	38	124	64	166	25	32
GAYRİMENKUL Y.O.	83	336	91	447	182	888	120	216
HOLDİNG VE YATIRIM	681	3.889	981	3.899	1.540	6.557	1.055	1.927
SİGORTA	91	591	127	554	199	971	154	305
MALİ DİĞER	0	0	0	0	19	53	11	9
TEKNOLOJİ	4	29	10	42	15	67	10	18
BİLİŞİM	4	23	10	39	15	50	9	16
SAVUNMA	0	6	0	3	0	17	1	2
MENKUL KIYMET Y. O.	8	26	22	42	22	44	35	19
DİĞER	59	179	40	111	54	205	30	26
GENEL TOPLAM	4.374	33.387	5.347	33.816	8.485	64.201	6.954	23.196

PORTFÖY YATIRIMLARI: YURTDIŞINDA YERLEŞİK KİŞİLERİN MÜLKİYETİNDEKİ DEVLET İÇ BORÇLANMA SENETLERİNİN KALAN VADE DAĞILIMI

Aralık 2008 sonu itibarıyla

(Milyon ABD doları)

Tablo XII

A- DÖNEMSEL DAĞILIM

	0-3 Ay	4-6 Ay	7-9 Ay	10-12 Ay	Toplam 1 Yıl	13-18 Ay	19-24 Ay	Toplam 2 Yıl	24 Aydan Fazla	TOPLAM
ALACAKLILAR										
BANKALAR	745	1.084	527	265	2.621	2.371	1.388	3.759	4.425	10.805
<i>Diğer Bankalar</i>	530	477	443	264	1.714	1.754	752	2.506	3.747	7.967
<i>Yurtdışı Şube</i>	215	607	84	1	907	617	636	1.253	678	2.838
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	419	215	166	249	1.049	1.883	0	1.883	5.892	8.824
FİNANSAL OLMAYAN KURULUŞLAR	18	31	50	141	240	33	0	33	216	489
GERÇEK KİŞİLER	44	36	49	46	175	131	6	137	3	315
TOPLAM	1.226	1.366	792	701	4.085	4.418	1.394	5.812	10.536	20.433

B- YILLARA GÖRE DAĞILIM

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOPLAM
ALACAKLILAR							
BANKALAR	2.621	3.759	2.028	1.531	221	645	10.805
<i>Diğer Bankalar</i>	1.714	2.506	1.777	1.531	221	218	7.967
<i>Yurtdışı Şube</i>	907	1.253	251	0	0	427	2.838
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	1.049	1.883	1.198	4.198	466	30	8.824
FİNANSAL OLMAYAN KURULUŞLAR	240	33	47	159	0	10	489
GERÇEK KİŞİLER	175	137	1	2	0	0	315
TOPLAM	4.085	5.812	3.274	5.890	687	685	20.433

DIĞER YATIRIMLAR/KREDİLER : ÖZEL BANKALAR /YURT DIŞINDAN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLER DÖVİZ KOMPOZİSYONU

(Milyon ABD doları)

Tablo XIII

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	% Payı
TOPLAM	3.008	3.133	5.798	12.333	22.071	30.939	30.052	100
ABD DOLARI	2.550	2.672	4.819	10.021	15.548	20.293	18.938	65,6
EURO	415	348	598	734	2.852	3.888	4.598	-
EURO ABD dolar karşılığı	432	435	814	869	3.751	5.709	6.509	18,5
DIĞER PARA CİNSLERİ ABD dolar karşılığı	26	26	165	1.443	2.772	4.937	4.605	16,0

**DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL/YURT DIŞINDAN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLER-
DÖVİZ KOMPOZİSYONU**

(Milyon ABD doları)

Tablo XIV

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	% Payı
TOPLAM	25.010	25.729	29.401	36.479	57.917	86.941	105.963	100
ABD DOLARI	18.644	17.967	19.290	23.048	35.883	52.364	64.943	60,2
EURO	5.589	5.677	6.786	10.391	15.404	21.913	27.408	-
EURO ABD dolar karşılığı	5.825	7.098	9.236	12.305	20.260	32.174	38.799	37,0
karşılığı	541	664	875	1.126	1.774	2.403	2.221	2,8

**DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER: DİĞER SEKTÖRLER ÖZEL - YURTDIŞINDAN SAĞLANAN UZUN VADELİ
KREDİLER - BORÇLU VE KREDİ SAYISI DAĞILIMI
(Milyon ABD doları)
Tablo XV**

A- Kredi Bakiyelerine Göre Borçlu ve Kredi Sayısı Dağılımı

	Borçlu Sayısı	Kümülatif Borçlu Sayısı	Kredi Sayısı	Kümülatif Kredi Sayısı	2008 Bakiye	Bakiye % Payı	Kümülatif Bakiye	Kümülatif Bakiye % Payı
1 milyar ve üstü	15	15	271	271	22.798	21,5	22.798	21,5
500 - 1 milyar	21	36	600	871	14.244	13,4	37.042	35,0
100 - 499,9 milyo	131	167	2.215	3.086	26.842	25,3	63.884	60,3
50 - 99,9 milyon	181	348	1.920	5.006	12.563	11,9	76.447	72,1
20 - 49,9 milyon	410	758	3.181	8.187	12.665	12,0	89.112	84,1
1 - 19,9 milyon	3.177	3.935	9.824	18.011	15.768	14,9	104.880	99,0
1 - 999 bin	2.955	6.890	3.804	21.815	1.083	1,0	105.963	100,0
Toplam	6.890		21.815		105.963	100,0		

B- Borçlu Sıralamasına Göre Bakiye Dağılımı

	2008 Bakiye	Bakiye % Payı	Kümülatif Borçlu Sayısı	Kümülatif Bakiye	Kümülatif Bakiye % Payı
İlk 10	17.427	16,4	10	17.427	16,4
11 - 100 arası	39.361	37,1	100	56.788	53,6
100 - 250 arası	20.241	19,1	250	77.029	72,7
251 -1000 arası	19.738	18,6	1.000	96.767	91,3
1001 ve üstü	9.196	8,7	6.890	105.963	100,0
Toplam	105.963	100,0			

DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL ve BANKALAR ÖZEL / YURTDIŞINDAN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİ BAKİYELERİ SEKTÖREL DAĞILIMI(*)
Aralık 2008 itibarıyla

TABLO XVI

SEKTÖRLER	2008	(% Pay)
TOPLAM	136.015	100
FINANS SEKTÖRÜ	40.557	29,8
BANKALAR	30.052	22,1
BANKACILIK DIŞI FINANSAL KURULUŞLAR	10.505	7,7
REEL SEKTÖR	95.458	70,2
TARIM SEKTÖRÜ	367	0,3
A. Tarım, Avcılık ve Ormancılık	358	0,3
B. Balıkçılık	9	0,0
SINAI SEKTÖRLER	39.501	29,0
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	3.849	2,8
D. İmalat	28.293	20,8
DA. <i>Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı</i>	5.623	4,1
DB. <i>Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı</i>	3.125	2,3
DC. <i>Deri ve Deri Ürünleri İmalatı</i>	95	0,1
DD. <i>Ağaç Ürünleri İmalatı</i>	582	0,4
DE. <i>Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayımlar</i>	1.068	0,8
DF. <i>Kök Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı</i>	204	0,1
DG. <i>Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı</i>	1.883	1,4
DH. <i>Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı</i>	1.036	0,8
DI. <i>Metallik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı</i>	1.984	1,5
DJ. <i>Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı</i>	6.070	4,5
DK. <i>Makina ve Teçhizat İmalatı</i>	1.485	1,1
DL. <i>Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı</i>	1.775	1,3
DM. <i>Ulaşım Araçları İmalatı</i>	2.829	2,1
DN. <i>Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar</i>	534	0,4
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	7.359	5,4
HİZMETLER SEKTÖRÜ	55.590	40,9
F. İnşaat	7.590	5,6
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtlar, motosiklet, kişisel taşıtlar	7.886	5,8
H. Oteller ve Lokantalar	3.058	2,2
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	15.672	11,5
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	6	0,0
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	17.891	13,2
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	117	0,1
M. Eğitim	134	0,1
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	874	0,6
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	2.362	1,7
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehalkları ve hanehalkları	0	0,0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0	0,0

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır.

DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL ve BANKALAR-ÖZEL/ YURTDIŞINDAN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLER TOPLAM ABD DOLAR KARŞILIKLARI SEKTÖRLERE GÖRE FAİZ DAĞILIMI (*)

Aralık 2008 itibarıyla

Tablo XVII

SEKTÖRLER	Sabit Faizli Kredi % Payı	Değişken Faizli Kredi % Payı	ABD Doları Karşılığı (Milyon)
TOPLAM	31,2	68,8	136.015
FİNANS SEKTÖRÜ	39,3	60,7	40.557
BANKALAR	37,0	63,0	30.052
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	45,7	54,3	10.505
REEL SEKTÖR	27,7	72,3	95.458
TARIM SEKTÖRÜ	20,7	79,3	367
A. Tarım, Avcılık ve Ormanlık	20,9	79,1	358
B. Balıkçılık	11,1	88,9	9
SINAI SEKTÖRLER	26,3	73,7	39.501
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	31,0	69,0	3.849
D. İmalat	27,6	72,4	28.293
DA. Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı	21,9	78,2	5.623
DB. Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı	38,2	61,8	3.125
DC. Deri ve Deri Ürünleri İmalatı	48,4	51,6	95
DD. Ağaç Ürünleri İmalatı	44,7	55,3	582
DE. Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayımlar	26,2	73,8	1.068
DF. Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı	29,4	70,6	204
DG. Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı	40,0	60,0	1.883
DH. Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı	38,1	61,9	1.036
DI. Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı	17,2	82,8	1.984
DJ. Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	19,3	80,7	6.070
DK. Makina ve Teçhizat İmalatı	30,7	69,3	1.485
DL. Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı	25,5	74,5	1.775
DM. Ulaşım Araçları İmalatı	32,2	67,8	2.829
DN. Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar	50,9	49,1	534
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtımı	18,5	81,5	7.359
HİZMETLER SEKTÖRÜ	28,8	71,2	55.590
F. İnşaat	30,8	69,2	7.590
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıt, motosiklet, kişisel ve ev			
G. eşyalarının onarımı	43,5	56,5	7.886
H. Oteller ve Lokantalar	52,5	47,5	3.058
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	15,3	84,7	15.672
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	16,7	83,3	6
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	28,4	71,7	17.891
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	12,8	87,2	117
M. Eğitim	60,4	39,6	134
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	24,7	75,3	874
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	36,0	64,0	2.362
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehalkları ve hanehalkları tarafından kendi			
kullanımlarına yönelik olarak ayrılmamış üretim faaliyetleri	0,0	0,0	0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0,0	0,0	0

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır.

DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL ve BANKALAR ÖZEL /
YURTDIŞINDAN ABD DOLARI ÜZERİNDEN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLER SEKTÖRLERE GÖRE FAİZ DAĞILIMI (*)
Aralık 2008 itibarıyla

TABLO XVIII

SEKTÖRLER	Sabit Faizli Kredi % Payı	Sabit Faiz Ortalaması	Değişken Faizli Kredi % Payı	Spread Ortalaması	ABD Doları (Milyon)	Döviz cinsinin toplam içindeki % payı
TOPLAM	27,1	6,7	72,9	2,2	83.881	61,7
FİNANS SEKTÖRÜ	29,7	5,8	70,3	1,5	22.766	56,1
BANKALAR	25,6	4,4	74,4	1,1	18.938	63,0
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	50,3	6,2	49,7	2,1	3.828	36,4
REEL SEKTÖR	26,1	6,8	73,9	2,4	61.115	64,0
TARIM SEKTÖRÜ	43,2	7,2	56,8	1,8	118	32,1
A. Tarım, Avcılık ve Ormancılık	44,0	7,2	56,0	1,8	116	32,3
B. Balıkçılık	0,0	4,7	100,0	2,9	2	22,2
SINAI SEKTÖRLER	24,9	6,8	75,1	2,2	25.553	64,7
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	29,9	6,5	70,1	2,7	3.530	91,7
D. İmalat	26,6	6,8	73,4	2,1	16.207	57,3
DA. <i>Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı</i>	23,0	6,5	77,0	1,9	3.641	64,8
DB. <i>Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı</i>	43,1	6,9	56,9	1,8	1.471	47,1
DC. <i>Deri ve Deri Ürünleri İmalatı</i>	50,6	7,0	49,4	2,6	83	87,4
DD. <i>Ağaç Ürünleri İmalatı</i>	56,7	7,6	43,3	3,8	245	42,1
DE. <i>Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayımlar</i>	27,7	6,7	72,3	2,1	657	61,5
DF. <i>Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı</i>	20,1	6,5	79,9	1,7	134	65,7
DG. <i>Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı</i>	46,2	6,6	53,8	2,3	1.077	57,2
DH. <i>Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı</i>	59,2	6,6	40,8	2,3	392	37,9
DI. <i>Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı</i>	5,2	7,3	94,8	2,4	1.335	67,3
DJ. <i>Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı</i>	16,1	6,5	83,9	2,4	4.570	75,3
DK. <i>Makina ve Teçhizat İmalatı</i>	62,3	6,8	37,7	2,4	239	16,1
DL. <i>Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı</i>	15,8	6,2	84,2	2,4	1.257	70,8
DM. <i>Ulaşım Araçları İmalatı</i>	57,7	7,7	42,3	2,8	744	26,3
DN. <i>Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar</i>	37,6	7,1	62,4	2,9	362	67,8
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	17,3	6,5	82,7	2,8	5.816	79,0
HİZMETLER SEKTÖRÜ	26,9	6,9	73,1	2,7	35.444	63,8
F. İnşaat	32,8	7,4	67,2	3,0	4.161	54,8
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtlar, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	43,5	6,9	56,5	2,4	4.051	51,4
H. Oteller ve Lokantalar	65,0	7,1	35,0	3,4	1.455	47,6
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	13,3	6,2	86,7	2,3	11.413	72,8
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	33,3	7,5	66,7	3,0	6	100,0
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	26,1	6,8	73,9	2,8	12.055	67,4
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	2,6	7,7	97,4	2,3	78	66,7
M. Eğitim	66,7	7,1	33,3	3,8	81	60,9
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	32,8	7,5	67,2	3,4	476	54,5
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	35,0	6,4	65,0	2,5	1.668	70,6
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehalkları ve hanehalkları tarafından kendi kullarımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış üretim faaliyetleri	0,0	6,8	0,0	2,0	0	0,0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır.

DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL ve BANKALAR ÖZEL /
YURTDIŞINDAN EURO ÜZERİNDEN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLER SEKTÖRLERE GÖRE FAİZ DAĞILIMI (*)
Aralık 2008 itibarıyla
TABLO XIX

SEKTÖRLER	Sabit Faizli Kredi % Payı	Sabit Faiz Ortalaması	Değişken Faizli Kredi % Payı	Spread Ortalaması	EURO (Milyon)	ABD Doları Karşılığı (Milyon)
TOPLAM	31,3	6,2	68,7	2,2	32.005	45.308
FİNANS SEKTÖRÜ	34,9	5,1	65,1	2,1	8.913	12.618
BANKALAR	29,2	4,6	70,8	2,5	4.598	6.509
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	41,0	5,2	59,0	2,0	4.315	6.109
REEL SEKTÖR	29,9	6,4	70,1	2,2	23.092	32.690
TARIM SEKTÖRÜ	9,6	6,2	90,4	2,1	170	240
A. Tarım, Avcılık ve Ormancılık	9,8	6,2	90,2	2,0	166	235
B. Balıkçılık	0,0	6,5	100,0	2,7	4	5
SINAI SEKTÖRLER	28,2	6,1	71,8	2,1	9.185	12.999
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	36,2	6,4	63,8	1,9	200	282
D. İmalat	28,8	6,1	71,2	2,1	7.903	11.186
DA. <i>Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı</i>	16,9	6,0	83,1	2,1	1.318	1.865
DB. <i>Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı</i>	35,7	6,3	64,3	1,8	970	1.374
DC. <i>Deri ve Deri Ürünleri İmalatı</i>	27,3	7,1	72,7	1,8	8	11
DD. <i>Ağaç Ürünleri İmalatı</i>	35,6	7,5	64,4	3,8	238	337
DE. <i>Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayımlar</i>	26,9	6,0	73,1	2,0	249	353
DF. <i>Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı</i>	29,4	6,5	70,6	1,4	24	34
DG. <i>Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı</i>	31,0	5,7	69,0	2,2	516	730
DH. <i>Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı</i>	26,0	5,5	74,0	2,0	397	562
DI. <i>Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı</i>	41,9	7,0	58,1	2,7	458	649
DJ. <i>Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı</i>	31,3	5,8	68,7	2,1	949	1.344
DK. <i>Makina ve Teçhizat İmalatı</i>	23,3	6,0	76,7	2,0	865	1.224
DL. <i>Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı</i>	48,0	5,7	52,0	2,2	354	500
DM. <i>Ulaşım Araçları İmalatı</i>	22,8	6,4	77,3	2,1	1.448	2.050
DN. <i>Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar</i>	83,0	6,3	17,0	1,9	109	153
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	22,9	6,4	77,1	2,8	1.082	1.531
HİZMETLER SEKTÖRÜ	31,2	6,6	68,8	2,5	13.737	19.451
F. İnşaat	27,9	6,5	72,1	2,4	2.318	3.281
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	44,1	6,2	55,9	1,9	2.541	3.598
H. Oteller ve Lokantalar	40,9	6,6	59,1	3,3	1.116	1.580
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	19,9	7,6	80,2	2,7	2.986	4.224
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	0,0	4,6	0,0	0,0	0	0
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	30,9	6,2	69,2	2,6	3.973	5.631
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	35,9	8,2	64,1	2,1	27	39
M. Eğitim	53,2	6,5	46,8	5,3	33	47
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	13,9	6,1	86,1	2,6	264	373
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	37,6	6,4	62,4	2,3	479	678
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehalkları ve hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış üretim faaliyetleri	0,0	9,6	0,0	1,7	0	0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır.

**DİĞER YATIRIMLAR / KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL ve BANKALAR ÖZEL /
YURTDIŞINDAN ABD DOLARI VE EURO HARİCİNDEKİ DİĞER DÖVİZ CİNSLERİ ÜZERİNDEN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLER
SEKTÖRLERE GÖRE FAİZ DAĞILIMI (*)**

Aralık 2008 itibarıyla

TABLO XX

SEKTÖRLER	Sabit Faizli Kredi % Payı	Değişken Faizli Kredi % Payı	ABD Dolar Karşılıkları (Milyon)	Doviz cinsinin toplam içindeki payı	%
TOPLAM	80,3	19,7	6.826		5,0
FİNANS SEKTÖRÜ	91,8	8,2	5.173		12,8
BANKALAR	95,0	5,0	4.605		15,3
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	65,5	34,5	568		5,4
REEL SEKTÖR	44,3	55,7	1.653		1,7
TARIM SEKTÖRÜ	22,2	77,8	9		2,4
A. Tarım, Avcılık ve Ormancılık	28,6	71,4	7		1,9
B. Balıkçılık	0,0	100,0	2		22,2
SİNAİ SEKTÖRLER	35,9	64,1	949		2,4
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	100,0	0,0	37		1,0
D. İmalat	32,9	67,1	900		3,2
DA. <i>Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı</i>	65,8	34,2	117		2,1
DB. <i>Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı</i>	25,0	75,0	280		9,0
DC. <i>Deri ve Deri Ürünleri İmalatı</i>	100,0	0,0	1		1,1
DD. <i>Ağaç Ürünleri İmalatı</i>	0,0	0,0	0		0,0
DE. <i>Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayımlar</i>	5,2	94,8	58		5,4
DF. <i>Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı</i>	63,9	36,1	36		17,6
DG. <i>Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı</i>	39,5	60,5	76		4,0
DH. <i>Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı</i>	20,7	79,3	82		7,9
DI. <i>Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı</i>	0,0	0,0	0		0,0
DJ. <i>Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı</i>	8,3	91,7	156		2,6
DK. <i>Makina ve Teçhizat İmalatı</i>	100,0	0,0	22		1,5
DL. <i>Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı</i>	83,3	16,7	18		1,0
DM. <i>Ulaşım Araçları İmalatı</i>	48,6	51,4	35		1,2
DN. <i>Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar</i>	42,1	57,9	19		3,6
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtım	66,7	33,3	12		0,2
HİZMETLER SEKTÖRÜ	56,0	44,0	695		1,3
F. İnşaat	39,2	60,8	148		1,9
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıtlar, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	34,2	65,8	237		3,0
H. Oteller ve Lokantalar	60,9	39,1	23		0,8
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	94,3	5,7	35		0,2
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	0,0	0,0	0		0,0
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	89,3	10,7	205		1,1
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	0,0	0,0	0		0,0
M. Eğitim	16,7	83,3	6		4,5
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	32,0	68,0	25		2,9
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	68,8	31,3	16		0,7
P. kendi kullarımlarına yönelik olarak ayırılmamış üretim faaliyetleri	0,0	0,0	0		0,0
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri	0,0	0,0	0		0,0

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır.

DİĞER YATIRIMLAR/KREDİLER : DİĞER SEKTÖRLER-ÖZEL / UZUN VADELİ KREDİ BAKİYELERİ KALAN VADE DAĞILIMI(*)

Aralık 2008 itibarıyla

(Milyon ABD Doları)

Tablo XXI

A- KALAN VADE DAĞILIMI

1 YIL VE DAHA AZ				1 YILDAN FAZLA 2 YILDAN AZ		2 YILDAN FAZLA	TOPLAM
0-3 Ay	4-6 Ay	7-9 Ay	10-12 Ay	13-18 Ay	19-24 Ay	>24 Ay	
9.487	10.051	9.019	6.390	8.672	7.702	53.560	104.881

B- YILLARA GÖRE DAĞILIM

TOPLAM	104.881
2009	25.849
2010	21.398
2011	13.919
2012	11.712
2013	9.276
2014	6.152
2015+	16.575

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır.

YURT DIŞINDAN SAĞLANAN UZUN VADELİ KREDİLERİN SEKTÖRLERE GÖRE KALAN VADE DAĞILIMI (*)

Aralık 2008 itibarıyla

(Milyon ABD doları)

Tablo XXII

SEKTÖRLER	2009 YIL SONUNA KADAR KALAN VADE (*)							120 AYDAN FAZLA	TOPLAM
	1 - 12 AY	13 - 24 AY	25 - 36 AY	37 - 60 AY	61 - 120 AY				
TOPLAM	28.301	38.609	20.157	18.039	26.053	26.228	3.150	132.236	
FİNANS SEKTÖRÜ	7.538	10.187	5.253	5.581	7.795	7.814	490	37.119	
BANKALAR	2.452	3.662	3.783	4.891	6.952	7.577	490	27.355	
BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	5.086	6.525	1.470	690	843	237	0	9.764	
REEL SEKTÖR	20.763	28.422	14.905	12.458	18.258	18.414	2.660	95.117	
TARIM SEKTÖRÜ	72	126	62	64	71	62	0	384	
A. Tarım, Avcılık ve Ormancılık	72	126	61	62	68	59	0	376	
B. Balıkçılık	0	0	1	2	2	2	0	8	
SİNÂİ SEKTÖRLER	8.562	12.227	6.657	5.335	7.674	6.823	1.042	39.757	
C. Madencilik ve Taşocakçılığı	500	886	525	481	1.095	1.186	3	4.176	
D. İmalat	7.242	10.227	4.883	3.518	4.912	4.032	483	28.055	
DA. Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı	2.300	3.205	942	638	743	138	395	6.061	
DB. Tekstil ve Tekstil Ürünleri İmalatı	700	1.029	598	395	574	347	3	2.945	
DC. Deri ve Deri Ürünleri İmalatı	45	62	10	4	2	1	0	79	
DD. Ağaç Ürünleri İmalatı	111	136	64	81	59	25	0	365	
DE. Kağıt Hamuru, Kağıt ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Basım ve Yayımlar	195	312	214	135	187	61	8	917	
DF. Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri ve Nükleer Yakıt İmalatı	19	25	74	9	79	44	0	230	
DG. Kimyasal Madde ve Ürünler ile Suni Elyaf İmalatı	495	690	416	206	301	370	0	1.983	
DH. Plastik ve Kauçuk Ürünleri İmalatı	222	380	194	184	221	61	0	1.039	
DI. Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünlerin İmalatı	296	383	330	313	496	339	0	1.862	
DJ. Ana Metal ve Fabrikasyon Metal Ürünleri İmalatı	1.174	1.669	958	766	1.200	1.284	54	5.932	
DK. Makina ve Teçhizat İmalatı	427	554	378	143	102	29	0	1.207	
DL. Elektrikli ve Optik Donanım İmalatı	393	525	249	249	585	480	9	2.096	
DM. Ulaşım Araçları İmalatı	743	1.114	403	356	308	630	14	2.825	
DN. Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalatlar	122	143	55	41	54	222	0	514	
E. Elektrik, Gaz, Buhar ve Sıcak Su Üretimi ve Dağıtımı	820	1.114	1.249	1.336	1.667	1.605	556	7.526	
HİZMETLER SEKTÖRÜ	12.129	16.069	8.186	7.059	10.514	11.530	1.618	54.976	
F. İnşaat	2.323	3.076	1.232	617	982	1.722	238	7.867	
G. Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Taşıt, motosiklet, kişisel ve ev eşyalarının onarımı	2.127	2.835	1.120	634	1.295	1.635	86	7.605	
H. Oteller ve Lokantalar	619	780	565	379	632	545	7	2.908	
I. Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	2.151	2.599	1.647	1.754	3.952	4.495	1.116	15.564	
J. Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	1	20	17	1	1	2	0	42	
K. Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	4.226	5.691	3.024	3.128	2.762	2.638	119	17.361	
L. Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik	9	9	73	10	19	6	0	116	
M. Eğitim	24	36	28	20	28	7	0	119	
N. Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	144	286	127	108	168	261	23	972	
O. Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	505	737	355	410	674	218	29	2.422	
P. Ev içi Personel çalıştıran hanehalkları ve hanehalkları tarafından kendi kullarımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış üretim faaliyetleri	0	0	0	0	0	0	0	0	
Q. Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikler	0	0	0	0	0	0	0	0	

(*) Banka bildirimleri esas alınmıştır. Gösterge niteliğinde.

Özel sektör anapara ve faiz ödeme takvimi Nisan 2009 verilerinden hazırlanmıştır.